Poste Restante

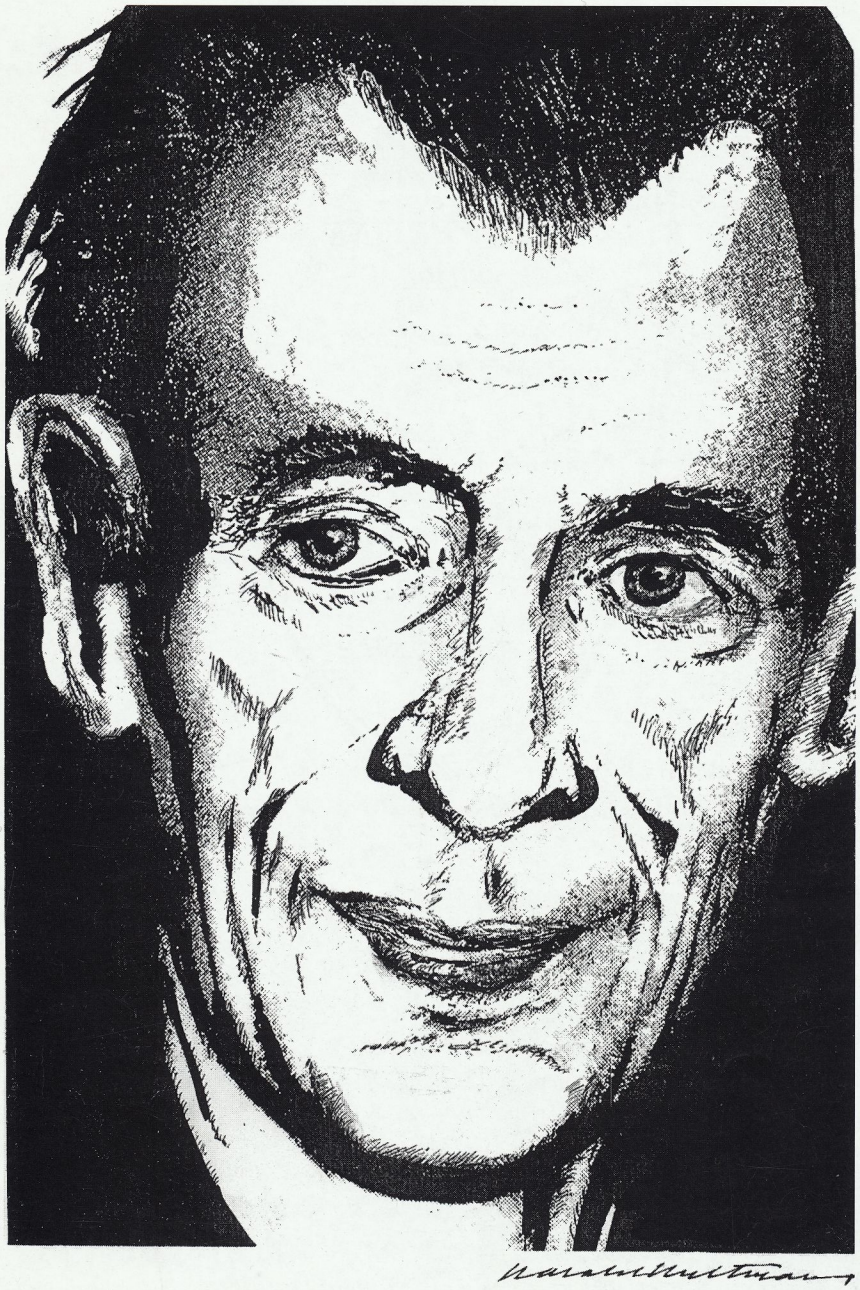

Medlemstidning för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 2 1998

Superellipsen hittade Hasse Skogsberg i grafikermakarna Jonny och Marie Mills månadshäfte *Ljuspunkten*.

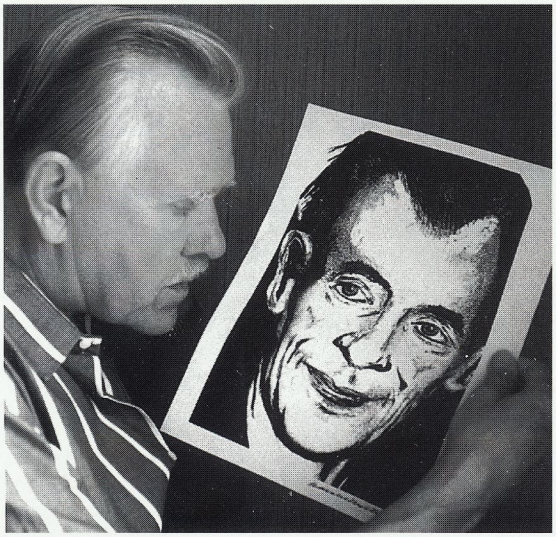

Omslagsbilden:

Harald Hultman granskar sitt tecknade porträtt av Ferlin som tillkom i början av 50-talet. Se sidan 31.

Med anledning av 100-årsjubileet
har Nils Ferlin-Sällskapets styrelse beslutat att
öka pris- och stipendiebeloppen 1998
till totalt 75 000 kr

Ferlinpriset på 25 000 kr

Göran Sonnevi

Trubadurpriset på 15 000 kr

Göran Fristorp

Jubileumspriset på 15 000 kr

Mikael Samuelson

Två stipendier på vardera 10 000 kr

Lotta Olsson Anderberg

och

Christine Falkenland

Ordföranden för ordet:

Käre Nils!
För en gångs skull vänder jag mig inte till medlemmarna i ditt sällskap utan till dig själv. Jag är säker på att jag har alla med mig i en hyllning till dig, för om en sak är vi alla överens: du är centrum i vår krets och vi tröttnar inte på att läsa dina dikter, höra om dig och sedan i vår tur berätta för andra om dig. Vi hoppas också att den uppmärksamhet du blir föremål för med anledning av din 100-årsdag kommer att ge dig ytterligare vänner.

Du hann uppleva många högtidsdagar. Du förvånade dig själv med att bli så gammal, och ändå blev du inte gammal. Vi hade unnat dig ytterligare några år utan alla de sjukdomar som ramlade över dig när du i mitten av 1940-talet drog dig tillbaka från Klara och slog dig ner ute i Roslagen.

Dina vänner samlades kring dig när du fyllde 45. Det var under dina hemlösaste Klaraår. Men dessa år fick sin final i samband med ett annat firande, den storslagna avskedsfesten när hundratals vänner samlades kring dig uppe på Mosebacke för att ta avsked av dig i samband med att du förvandlade dig från bohem till styckegodsägare i Roslagen. Det var glädje och fest. Lille Bror Söderlundh var primus motor för musiken. Men när festen skulle börja var du försvunnen. Till slut lyckades Gunnar Ekelöf hitta festföremålet självt och kunde föra dig till festen. Det kom t o m på bild i tidningen för du var ju en kändis långt innan det begreppet uppfunnits.

Din 50-årsdag i december 1948 blev den stora manifestationen av din storhet. Henny hade bättre pejl på stämningarna än du själv och förstod att det skulle komma mycket folk och uppvakta. Hon hade förberett det hela genom att baka.

Men du var dig lik. Kvällen innan prövade du dina konster. Du ville visa att du kunde falla handlöst mot golvet men i sista minuten fälla ut dina armar som landningsställ. Den här gången gjorde du det lite för bra. Du hann inte fälla ut armarna i tid och bröt några revben. Den stora dagen fick du fira i pyjamas.

Dina många vänner kom i buss och bil med massor av presenter, och du utbrast med din vanliga sanningsenlighet att här skulle bli massor att sälja. Karl Gerhard höll tal till dig och uttryckte kanske just vad du innerst inne kände, att du hyllades till din egen förfäran. Du gjorde dikt av dina tankar:

Näktergalstunga, påfågelshjärna
och krossade pärlor
(som salt, förmodar jag)
kunde gå an
och låter ju raff
(likt en dikt från den nära tiden)
men jag är väl ingen Cleopatra.
Nej,
skulle jag önska mej någonting gott
på min stora bemärkelsedag
(som hela nationen ser fram till)
tör jag kanhända be
om en annan kokbok.

Det blev en grimas och en annan spark – mot diktare "från den nära tiden". Men vem vet hur du innerst kände?

Och nu fyller du 50 dubbelt upp. Du är inte med oss. Och ändå är du med oss. Det känner vi starkt. Världen har knappast blivit ljusare sedan du lämnade den. I all din svartsyn hade du tyvärr rätt.

Men du hjälper oss att hantera våndan. Det är därför du har en central ställning också i svensk samtid.

*

Livet och döden, religionen och moralen: allt hänger ihop och även om Nils Ferlin var negationernas, de lånade ordens och de betvingande rytmernas diktare höll han sig med en bestämd livsåskådning, som är originell åtminstone i så motto som den satte så eftertryckliga spår i hans sätt att leva och i hans dikter.

I och för sig kan man tycka sig urskilja också gammaltestamentliga drag i den stränga moral som Nils Ferlin utvecklar och tillämpar. Ändå kan man inte tvivla på att det är Kristus som står i centrum för den. Kristus och Maria, den lidande människan och hennes mor, talar han om med stor värme. En mor och hennes ende son: det är kring denna personliga kärna det ofta kretsar. Gud framstår däremot ofta som en oansvarig fader som sviker eller inte kan hjälpa och som han först på äldre dar kan se något försonligare på.

Gunnar Ekelöf som fört så många långa och djupa och dystra diskussioner med den

åldrande Ferlin, summerade några år efter hans död att han var "djupt religiös i den rätta meningen, därför att en konstnär-diktare är mer religiös i rätta meningen än någon biskop".

"En märklig man! – En bekant till oss." Så beskrev ju Nils Ferlin "En liten konstnär", och visst tänkte han på sig själv också. Han var en ovanligt helgjuten människa och kanske just därför svår att leva med. Genom de punkter som de många skrönorna anvisat kan man dra en kontur av en skarpt skuren människa.

Omvärldens bild av Ferlin ser helt annorlunda ut än den han själv sitter inne med. Det gällde i Filipstad och Klara, i Penningby och i Syninge. Nils Ferlin ville ha rätt och skaffade sig rätt. Han slogs gärna, till självförsvar, som sport, som invigning till vänskap, för att värja andra, för att skapa uppmärksamhet. Han kan minst av allt tyckas vara den som vänder andra kinden till, även om han omfattar det nytestamentliga kärleksbudskapet. Den kristna etiken tar han på stort allvar. När han i början av 1940-talet kom till Uppsala och några av de studenter som röstat fram honom till Frödingsstipendiet infann sig vid hans bord för att få ett ord på vägen, sa han det rakt ut – till stor förvåning: "Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det gören I ock dem."

Ingen har velat ta ifrån honom att vara ärlig och lojal och renhårig. Men rätt ville han ha till varje pris, och det fanns de som uppfattade honom som rättshaverist. Han kunde vara tjatig och återkom ständigt till en och samma fråga. Det är väl inte utan att de många upprepningarna i hans diktning, som han själv så småningom samlade under bilden av ekorrhjulet, kan föras tillbaka på samma psykologiska mekanism.

Hade Nils Ferlin humor? Hos Fröding först av allt är det humorn han tar fasta på. Det är kärnan i den dikt, "En fattig munk från Skara", som han ständigt pekar ut som den viktigaste. Dömen icke! är budet, en central kristen tanke som Ferlin framför allt låter spela in i sin människouppfattning. Det är det han grubblar över hos Dostojevskij. Han vill förlåta den som själv erkänner sin skuld. Han vill klandra den som inte kan vidkännas sina fel.

Det är ett synsätt som Nils Ferlin driver mycket långt, för långt, menade många. Och det kan ibland te sig paradoxalt. Han är aldrig förlåtande när det är fråga om att låta udda vara jämnt. Samtidigt vill han framtona som allt förlåtande inför dem som dömts av andra och var medvetna om sina synder.

Alla behandlade han lika, intygar många som var med på Klaratiden. Han gjorde ingen skillnad på den efter hand berömde författarkollegan och uteliggaren – detta kan ses som den naivt demokratiska hållning som är naturlig så länge man är barn. Hans mått var andra än omgivningens. Det ledde också till att han kom att uppfattas som mindre nogräknad med sitt sällskap. Han löpte naturligtvis också risken att utnyttjas av andra, något som blev mer uttalat under de sena Klaraåren.

Den långt drivna tanken på alla människors lika värde kommer till uttryck i både dikt och liv. Kanske har den också med hans komplexartade sätt att måna om den egna personligheten att göra. Det är ingen tillfällighet att Nils Ferlin hade lättare att umgås med barn och kvinnor, med uslingar och med sådana som snarare tävlade i kroppsliga än i intellektuella idrotter. Därför var han också skarpast i sin kritik av karriärister och viktigpettrar. I detta kan man se ännu ett utslag av ett ungdomligt utanförskap: det gäller att hålla sig fri och ren genom att inte beblanda sig. Med samma grundhållning ville Nils Ferlin också vara fri att kritisera åt alla håll vilket uttrycks i den tidiga dikt som börjar så här:

Men dessa de mycket fattiga
dem gör det mej ont att se.
De får aldrig ett bröd i Frälsningsarmén
och aldrig ett ord i Clarté.

Vi hyllar i år tre hundraåringar. 1898 föddes tre folkkära svenska diktare, Hjalmar Gullberg i maj, Vilhelm Moberg i augusti och Nils Ferlin i december. De hade synpunkter på varandra också:

Hjalmar Gullberg skrev om Nils Ferlin: "Ingen av de mer städade kollegerna har kommit evangeliernas huvudperson så nära in på livet som just han, den siste bohemiske artisten."

Vilhelm Moberg, av Nils döpt till "Storstarken med folkviseögon", skrev om Nils Ferlin: "en stor del av mitt livs roligaste upplevelser har jag haft i sällskap med honom".

Nils Ferlin-Sällskapet ställer sig i den långa kön för att få gratulera Nils Ferlin.

JENNY WESTERSTRÖM

ETT KONTERFEJ

En stor och folkkär skald är Nils Ferlin. Ur allt han skriver blommar poesin. I moll går nästan alltid melodin. Den handlar ej om kvinnor, men om vin. Han sjunger om bedrövelse och spleen. Han talar om förnedring och ruin. Och dock är sången frisk och skön och fin. Där doftar blommor och där surrar bin.

I Filipstad har skaldens vagga stått. In vid teatern har han sedan gått. Att spela Lundströms roll blev där hans lott. Dock, han begynte skriva vers så smått. Men detta gör han ej till övermått. Ett fåtal häften har han utgett blott. Men det som stått i dem är bara gott. Det har jämväl studenterna förstått. Han har av dem en rättvis hyllning fått. Han vinner ära, icke spe och spott. Till allas hjärtan har hans diktning nått. Likväl förblir han lik en igelkott.

H.

Detta konterfej publicerades i *Dagens Nyheter* 1943 och påminner om att Sveriges studenter valt Nils Ferlin till Frödingsstipendiat. Det var *DN:s* tecknare Birger Lundquist och poet Alf Henrikson (vår medlem och tidigare styrelseledamot) som gav var sitt porträtt av skalden. Att poeten Henrik felaktigt placerat Nils Ferlins vagga i Filipstad i stället för i Karlstad försäkrar han inte ha berott på rytmiskt versifikatoriska omständigheter utan på förbiseende. – Liksom fru Kajsa Lundquist har han vänligt gett *PR* tillstånd till återgivandet.

Ur *Poste Restante* nr 2 1974

Nils Ferlins 100-årsdag

FREDAGEN DEN 11 DECEMBER 1998 KL 19.00

Stor Jubileumskonsert

med prisutdelning

Musikaliska Akademiens stora scen
Nybrokajen 11

Medverkande

KONFERENCIER:
Ove Engström

PRISTAGARE:
Göran Sonnevi,
Göran Fristorp, Mikael Samuelson,
Lotta Olsson Anderberg, Christine Falkenland

SÅNGARE:
Jan-Olof Andersson,
Torgny Björk & Christer Karlberg,
Ove & Beatrice Engström, Margareta Kjellberg,
Monika Lilja, Rolf Mårth, Staffan Percy

SKÅDESPELARE OCH RECITATÖRER:
Marie Göranzon,
Henry Iserman, Karl "Rikard" Richardsson,
Sofie Westerström & Anna Hammarberg

Inbjudan, se sista sidan.

Göran Sonnevi

FERLINPRISTAGARE 1998

Nästan ingenting –
Varsamhet.
Dess klang.

Också frågor är möjliga.

Så började det: detta är den allra första dikten i Göran Sonnevis första diktsamling, 1961. Ur det ursprungliga intet, eller nästan ingenting, har med åren skapats en överflödande rik diktning. Men nyckelorden fanns från början. Varsamheten, klangerna, frågorna – allt detta präglar också den nyss utkomna "Klangernas bok".

I själva verket finns en enastående kontinuitet i Sonnevis diktning. Det en gång skrivna ligger kvar i minnet. Rader från de tidiga dikterna kan när som helst aktualiseras i en nyskriven text och stå fram i en ny tids alldeles annorlunda belysning. Återblickar vävs samman med det dagsaktuella i en storstilad minneskonst.

Men närvaron i nuet är lika påfallande som medvetandet om det förflutna. Världen är ett tilltal som ständigt kräver svar. Vietnamkriget uppfordrade Sonnevi till att skriva om "USA:s vidriga krig" som en samvetssak också för människorna i Europa, Sverige, det vinterstilla Lund. Därför blev den inre uppgörelsen med de felslagna förhoppningarna och de politiska illusionerna en minst lika genomgripande angelägenhet. 90-talets stora tidsdikter, "Trädet" och "Mozarts tredje hjärna", svarar – ofta med frågor – på de senaste skeendena i Europa: murens fall 1989, Baltikums frigörelse, kriget i Jugoslavien, den spirande nynazismen, EU:s växande makt.

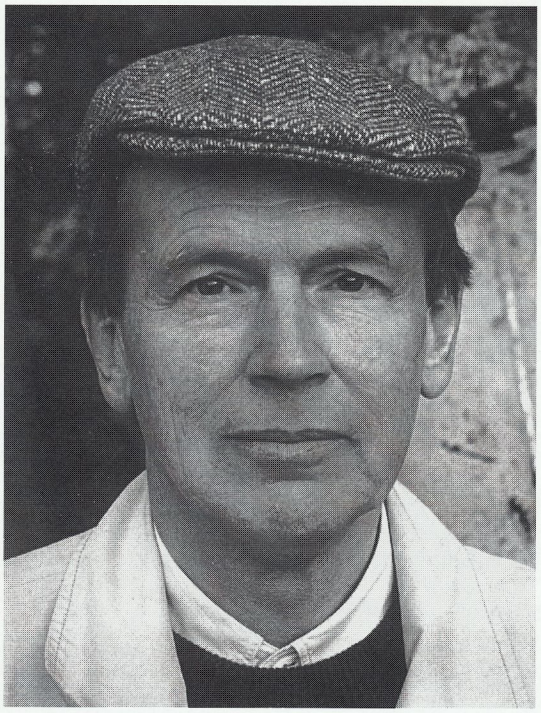

Göran Sonnevi belönas för "sin starka tilltro till poesins möjligheter i en värld där själva språket riskerar att förlora sin mening och för det starka engagemang som gjort hans lyrik till mångas angelägenhet och tröst". Foto: Cato Klein

Varsamheten, ömheten inför det oskyddade, utsatta livet – naturens och människans – gör sig gällande på olika sätt i olika livsperioder. Sextiotalsdikterna talar om oron för Barnet, fostret i livmodern, hotat av de okontrollerbara kemiska processerna i den omgivande miljön. Nu i det sena 90-talet har åldrandets utsatthet ryckt närmare. Den som talar i dikten är sina vänners vän intill slutet: vågar vara klarsynt närvarande också inför de mest när-

ståendes lidanden. Texterna om moderns död i den "Klangernas bok" kommer kanske att höra till det mest oförglömliga i Sonnevis diktning.

Varsamheten, lyhördheten, viljan att ge svar, kan ses som variationer av ett och detsamma: av kärlek. Också den livslånga tvåsamma kärleken präglar Sonnevis diktning. Det finns sjuttiotalsdikter där hela det omgivande landskapet pulserar i en erotisk extas. Från början och framåt finns ett helt spektrum av känslor: en ständig pendling mellan harmoni och konflikt, sorg och sinnesyra, så småningom en förundran över det långa äktenskapets "oerhörda bekantskap" och det beröringarnas liv som pågår medan tiden flyr.

Sonnevis stora teman, det biologiska livets bräcklighet och kraft, de världspolitiska skeendena, kärleken och döden, kommer till uttryck i ett språk som på ett mirakulöst sätt tillåter honom att också stå i ständig kommunikation med andra författare, med texter från många tider, många kulturer. Hänsyftningarna, hälsningarna, svaren till de andra rösterna vävs in nästan omärkligt i den egna texten. De egna klangerna vibrerar mot andra stämmor i en väldig samklingande ljudkropp. De musikaliska referenserna – inte minst till Mozart – gör musiken nästan hallucinatoriskt påtaglig. Till sist framstår detta musicerande som en del i den kärlekens konst som gör livet värt att leva – eller som det heter i "Mozarts tredje hjärna":

Öppningarna till det underbara genom musiken … Som om jag varit rädd för Paradis-aspekterna, länge Tvärs genom musiken av mörker Alla dem som klingande värjer sina liv Jag själv tafatt del av denna musik Som ändå strömmar ur min kropp mina händer Det klingande ropet I stäven till Charons båt …

MONA SANDQVIST

Sonnevi framställer rent guld

I en insiktsfull recension av "Klangernas bok" skriver *Expressens* kulturchef Maria Schottenius under rubriken "Människans hjärnbörd": Hos Sonnevi kan man i tidigare diktning, när känslan var hoppfullare, finna ord som "de sociala mönstren". Den här gången möter vi "de sociala monstren". Även i "Små klanger; en röst" från 1981 var de på väg: "De stora samhällssystemen växer ut ur / varandra, som monster". I Sonnevis text finns en smärta, som kräver koncentration och kraft för att bemästra. Och det är vad denna dikt gör: den samlar kraft i ett språk som brottas med det onda och med förintelsen i ädel och oädel form till dess att en förvandling sker… Göran Sonnevi, den gamle alkemisten har med språk, verktyg, eld ännu en gång blandat vätskorna i sin retort. Han har åter gjort det omöjliga. Och den här gången blev det guld.

Poet i brons

Till Nils Ferlins minne
har texten nedan formats ferlinsk.
Hyllningen gäller indirekt också
den främste klarabohemens ménestrel,
Lille Bror Söderlundh

Nu sitter han frackklädd i parken,
gammal och evigt ny.
Hans blick är riktad mot marken,
fast vattnet speglar en sky.

Strax faller små droppar från hatten,
gycklarens paraply,
och fimpen glöder mot natten,
ej olik dagar som fly.

Då viskar en syster på bänken:
"Såg dej i en revy!"
Han var den felande länken
och hon en skygg ingenue.

Med ryggen mot borgerligheten
ser han så dagen gry.
Den onåbare poeten
är lika drömsk som staty.

Bo Setterlind

Ur *Poste Restante* nr 2 1993

Göran Fristorp

TRUBADURPRISTAGARE 1998

Sångare och gitarrist med hela Norden som arbetsfält

Återigen dags för ett av årets mest angenäma uppdrag, detta att få ringa upp, gratulera och intervjua årets Trubadurpristagare. Och i år, då det är 100 år sedan vår poet föddes, så kändes det lite extra, kan jag försäkra.

Det är alltid lika spännande att höra pristagarens första reaktion som ofta är så stark och omtumlande att pristagaren inte kommer på något vettigt att säga:

– Grattis, Göran Fristorp, till Nils Ferlin-Sällskapets Trubadurpris 1998!

– Va ... va ... är det något skämt?

– Nej jag lovar, det är på riktigt! Och motivationen lyder: "för att han under en lång följd av år, på äkta trubadurvis, spridit den svenska visan både inom och utom landet, med hjälp av en sångröst av ovanlig spännvidd och ett avancerat gitarrackompanjemang."

– Det var verkligen smickrande. Så det är säkert att det inte är något lurt? Det är inte Lennart Swahn och Blåsningen i TV3?

– Jag lovar – på hedersord!

När jag så lyckats övertyga Göran om att det verkligen är på riktigt så kan jag börja själva intervjun:

– Nå, hur började det hela?

– Min musikaliska karriär menar du? Ja man kan väl säga att den började redan under skolåldern hemma i Örebro och sen via Framnäs folkhögskola till musikkonservatoriet i Göteborg. Jag var också med i olika band.

– Och så kom det famösa genombrottet med Lars Forssells "svalor som häckar etc".

– Ja, det får man väl säga. Det var 1973 och det var tillsammans med Claes af Geijerstam i duon Malta i Melodifestivalen. Det fick ju ett väldigt genomslag i massmedia.

Ett genomslag som ledde till otaliga turnéer i folkparkerna, storsäljande skivor och en enorm uppbackning i press, radio och TV. Men redan året därpå gjorde han sin första soloskiva, "Egna låtar" som skulle komma att innebära början på den musikaliska väg som genom åren gjort Göran Fristorp allt svårare att placera in i något fack.

Under många år samarbetade han med kompositören och körledaren Leif Strand och sjöng bl a dennes Ferlintonsättningar på både skiva och konsertestrad. Göran debuterade också som skådespelare på Malmö Stadsteater i Leonard Bernsteins "Mässa" men hann också med att turnera med Putte Wickman och Ivan Renliden runt hela landet.

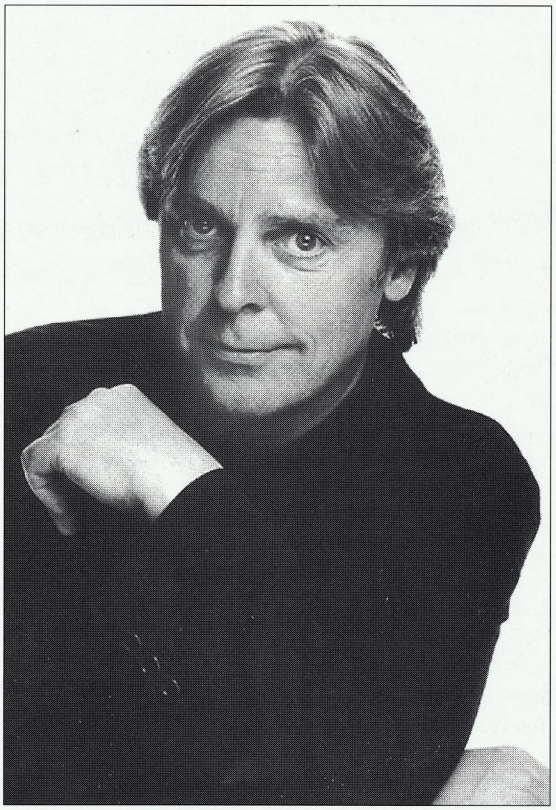

Numera turnerar Göran som regel året om i hela Skandinavien. Framförallt i Norge, där han haft, och har, en mycket stor framgång. Bland annat har han två gånger legat på Norsktoppen med Ferlinvisor, "Syner i lövsprickningen" och "Men går jag över ängarna".

1992 besökte Göran för första gången USA och gjorde stor succé med konserter i bl a annat New York och Minneapolis.

Sedan många år genomför också Göran tillsammans med Anna-Lotta Larsson och Peter Ljung varje år två turnéer, en på sommaren och en vid juletid, turnéer som fyller kyrkor och konsertlokaler till bristningsgränsen. Ja, det har t o m blivit så att folk planerar in semestrar efter turnéplanen!

– Göran, för mig verkar det som om du ständigt är på resande fot?

– Jo, det är faktiskt så att i princip har jag faktiskt varit ute på turné ända sedan jag började för 25 år sedan! Överhuvudtaget går det inte för mig att koppla bort musiken – ibland avundas jag folk som stämplar ut och går hem. Jag är aldrig ledig. Är det inte konserter eller låtskrivande så är det telefonsamtal. Ibland åker jag utomlands ett par veckor, det är enda sättet att få vara helt ledig.

– Men Göran, du har i alla fall lyckats göra dig ledig på Nils Ferlins 100-årsdag den 11 december och det gläder vi oss åt i Nils Ferlin-Sällskapet. Du ska ju då i samband med konserten på Musikaliska Akademiens stora scen, Nybrokajen 11, få motta ditt välförtjänta trubadurpris och du har lovat att publiken ska få njuta av några av dina Ferlintolkningar, kanske någon av de som låg på Norsktoppen? Varmt välkommen då och än en gång grattis!

TEXT: OVE ENGSTRÖM
FOTO: ARTISTFOTO

Aktuell diskografi

De senaste årens skivutgivningar bekräftar vilken spännvidd Göran Fristorp besitter och vidimerar hans position som en av Sveriges främsta vissångare.

1988 *Psalmer* (Ca 30 000 sålda ex)
1990 *Taube* (Grammisnominerad)
1991 *Amabile* (Grammisnominerad)
1992 *Julsånger*
1996 *Flickan från fjärran*
1997 belönades Göran med SKAPs stipendium.

Ferlin i vått & torrt

Vattenfestivalen i Nordens Venedig bjöd på en uppsjö av kulturella evenemang där inte minst Nils Ferlin stod i blickpunkten.

Fredagen den 7 augusti uppträdde Christian Lindberg med bl a "När skönheten kom till byn" och "Vilse". Sven Dalheden reciterade "I livets villervalla", "En liten konstnär" och "Getsemane". Det var mycket folk tillstädes, som förtjust noterade hur lik Ferlin den baskerprydde Dalheden var.

Dagen efter var det Ove Engströms tur att förtjusa och förtrolla publiken med sina välljudande Ferlintolkningar.

På söndagen framförde Anne-Christine och Conny Bergholm ett program där Ruben Nilsson och Nils Ferlin delade på uppmärksamheten. Det var en redan talrik publik som lyssnade och den blev än talrikare när ett häftigt störtregn gjorde att festivalbesökarna sökte sig till torrare mark.

Tisdagen den 14 juli ägnade Lasse Berghagen en stor del av sitt populära "Allsång på Skansen" åt Ferlin. "När skönheten kom till byn" och "På Arendorffs tid" hördes vida omkring. Själv reciterade Lasse med stor inlevelse "Inte ens en grå liten fågel".

Den 5 september var det dax för den beramade "Clara, färdiga gå!", d v s en stadsrundvandring bland idel ferlinska miljöer med start vid S:ta Clara kyrka. Dagen bjöd på en strålande väderlek som väl matchades av den synnerligen kunnige ciceronen Erland Ros. Den här begivenheten kommer med stor sannoliket att upprepas frampå vårkanten. Håll utkik i tidningarna.

Söndagen den 6 september genomförde Jenny Westerström och Ove Engström ett Ferlinprogram på Stockholms Stadsbibliotek. Ett stort auditorium åhörde det hela och entusiasmen var stor vadan Ove fick exekvera extranummer.

Och mer blir det! Se sid 16, 33 och 47.

Mikael Samuelson

JUBILEUMSPRISTAGARE 1998

Mikael Samuelson har genom nya tolkningar av Nils Ferlins texter bidragit till att hålla skaldens minne och självklara plats i den svenska vistraditionen vid prima liv.

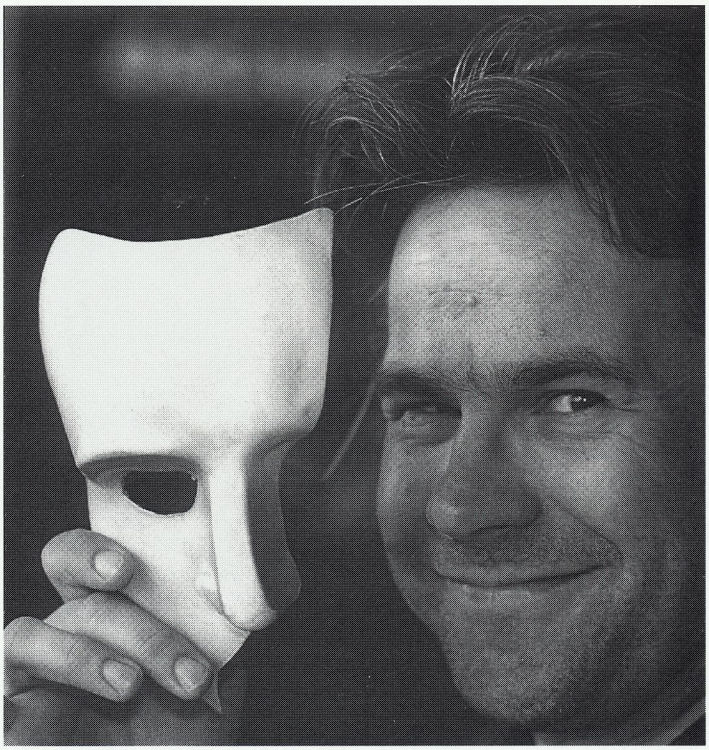

Foto: Folke Hellberg/Pressens Bild

Mikael Samuelson har på senare år skapat sig en position i svenskt musikliv som inte liknar någon annans. Hans verksamhetsfält är omfattande och varierande, och han låter sig svårligen fångas in i traditionellt givna genrer.

Vid sidan av kritikerrosade scen- och konsertframträdanden har Mikael Samuelson regelbundet medverkat i TV: Lars Johan Werles opera "Drömmen om Therese" (1987), Ture Rangströms "Kronbruden", och en dokumentär om Birger Sjöberg (1989) m m m m.

Hösten 1989 t o m våren 1995 sjöng Mikael Samuelson huvudrollen i Andrew Lloyd-Webbers musikal "Phantom of the Opera" på Oscarsteatern i Stockholm. Redan 1993 slog uppsättningen rekord i antal föreställningar av samma produktion: den tusende föreställningen ägde rum den 20 oktober 1994. Våren 1995 – efter sex säsonger – lades "Fantomen" ned, och säsongen 1995/96 spelade Mikael Samuelson huvudrollen i Oscarsteaterns uppsättning av "Cyrano" baserad på "Cyrano de Bergerac" av den franske författaren Edmond Rostand.

Mikael Samuelson spelar in skivor exklusivt för Polygram (Stockholm Records) och hans insjungning av Sjöbergs "Fridas bok" samt CD:n "Personligt samtal" med visor av Evert Taube, båda tillsammans med gitarristen Mats Bergström, har fått lysande kritik och blivit stora publikfavoriter. "Midvinter" kom ut vintern 1996 och där framför Mikael ett antal sånger tillsammans med Svante Henryson och Lennart Simonsson. Den innehåller bl a Viktor Rydbergs "Tomten" i en finsk tonsättning samt Alf Prøysens julberättelse "Matja

Madonna" tillsammans med kända och okända julsånger av bl a Evert Taube, Erik Axel Karlfeldt och C M Bellman. I mars 1998 utkom Allan Petterssons "Barfotasånger" i en helt ny kostym. Hans Ek har omarbetat orkestersatsen till en tiomanna-ensemble med många udda klanger och Mikael Samuelson sjunger dessa klassiska sånger på ett helt nytt sätt.

Hösten 1998 kommer Mikael att befinna sig i Malmö för att där spela rollen som Tevje i Malmö Musikteaters uppsättning av "Spelman på taket".

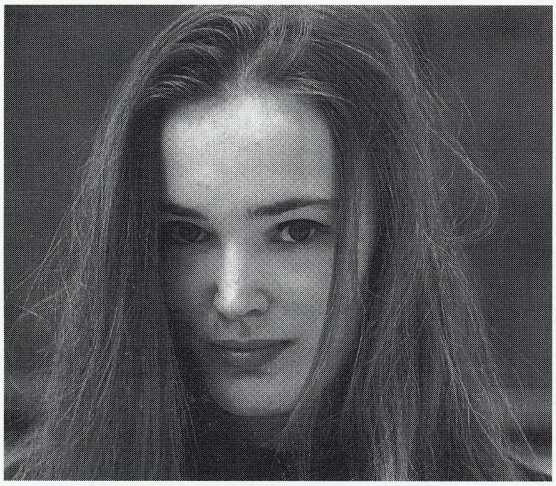

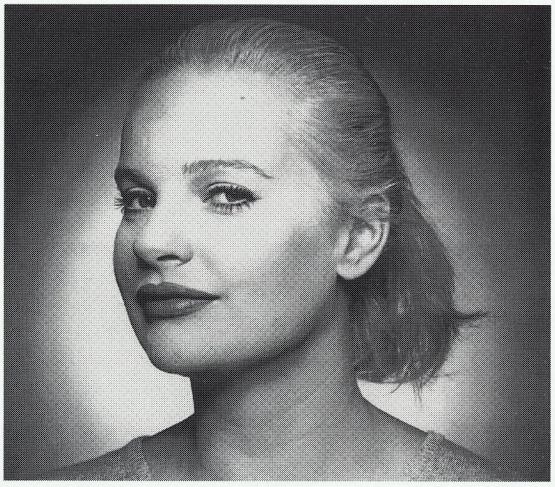

JUBILEUMSSTIPENDIATER

Lotta Olsson Anderberg

Lotta Olsson Anderberg (född 1973) är uppvuxen i Helsingborg men bor sedan fem år tillbaka i Stockholm. Började som sjuttonåring arbeta för *Helsingborgs Dagblads* kultursida och publicerade där bokrecensioner, krönikor och dagsverser under ett par år. Ett urval av dagsverserna, "Dagsländor", utgavs 1992 på Helsingborgs Dagblads förlag.

Hon debuterade 1994 – under namnet Lotta Olsson – med den uppmärksammade sonettsamlingen "Skuggor och speglingar" (Albert Bonniers Förlag) och har sedan våren -95 skrivit två dagsverser i veckan för *Expressens* kultursida. I oktober -98 utkom hennes första prosabok, "Rekviem över de alltjämt levande" (Albert Bonniers Förlag) och i mars -99 kommer Lottas debut i barnboksgenren, "Prata persilja" (Bonnier Carlsen).

Christine Falkenland

Christine Falkenland är född 1967 och började skriva dikter i sjuårsåldern. Hon debuterade 1991 med "Illusio", som året efter följdes av "Huvudskalleplatsen". Därefter kom "Ve" (1994) och "Blodbok" (1995). Året därpå begick hon sin romandebut med "Släggan och städet", som följdes av "Skärvor av en sönderslagen spegel".

Den nyligen utkomna "Min skugga" är till största delen skriven i Österrike, men utspelar sig i morföräldrarnas schartauanska Bohuslän. Den mångtydiga romanen handlar om en kvinna med egenskaper "som vi helst inte vill låtsas om".

Christines favoritskald är Gunnar Ekelöf, som i sin tur föreslog Nils Ferlin som Nobelpristagare.

Cirkeln är sluten ...

Tor Englund:

Det stora kommadramat

Jenny Westerström har i sin doktorsavhandling fastslagit det som Ferlins nära vänner redan visste: någon slarver ifråga om sina diktrader var sannerligen inte Nils Ferlin. Man kunde kanske påstå att han i många sammanhang var en bohem men när det gällde orden och diktens rytm var han oerhört noggrann. En av Nils Ferlins äldsta vänner, författaren Carl Emil Englund, har en gång skrivit: "Han var den mest noggranne ordbollare jag känner till, en ansvarsmedveten poet, som sannerligen inte slarvade med vokalblandningen eller som lät rimmen och kommatecknen sköta sig bäst de kunde. Med en viss rätt kunde man säga att Ferlin hade en byråsekreterare gömd i pennskaftet och en kommateringens revisionsexpert vid bordskanten som lusgranskade varje rad."

Som exempel på detta brukade Englund berätta historien om det väldiga kommadramat.

Carl Emil Englund var initiativtagare och uppfinnare av Boklotteriet (nuvarande Litteraturfrämjandet). Via detta lotteri spreds miljontals böcker över landet samtidigt som pengar strömmade in för att sedan ommyntas till författarstipendier.

1952 fick Englund en idé: varför inte låta en del författare göra rätt för sig. De kunde gott vid något tillfälle få skriva en liten reklamdikt för Boklotteriet där det skulle framgå varför böcker var så viktiga. Sagt och gjort. Han ringde Ferlin. Det gällde nu att skriva en dikt, som skulle ingå i en annons i *Dagens Nyheter*, en annons som tidningens reklamavdelning lovade skulle få en fin placering i söndagsnumret.

Sedan Ferlin under någon månad sysslat med denna dikt, sedan den var något så när färdig börjat om på nytt, under veckor filat, ändrat, lagt till nya ord, vrakat en del obehövligt, snurrat runt med bokstäverna, jonglerat med meningarna, slagit kullerbytta med de enskilda orden, filat igen, ändrat, lagt till, dragit ifrån osv var dikten slutligen färdig och levererades till *DN* där den i vederbörlig ordning sattes och trycktes. På Ferlins uttryckliga order sändes så korrekturet per bil ut till Norrboda i Syninge. Detta för att han ytterligare skulle kunna göra de ändringar som detta allvarliga företag möjligen krävde.

Korrekturet kom ut till Norrboda och efter en del ändringar ansåg sig Ferlin kunna godkänna sin dikt. Detta var en fredag. På lördag var den tidningssida klar som innehöll den dikt som skulle ingå i söndagstidningen. Frampå lördag förmiddag började Ferlin misstänka att ett kommatecken möjligen saknades eller blivit felplacerat. Ett komma hade hoppat bock mellan raderna och försvunnit ut i det blå. Ferlin framhöll då för sätteriet att dikten måste sättas om, kommatecknet skulle in på sin plats osv. Sätteriet förklarade då att detta var omöjligt, sidan var tryckt i flera hundratusen exemplar och kunde inte makuleras. Ferlin frågade då, helt logiskt, varför den inte kunde göra det. Han beordrade nu tryckeriet att stoppa pressarna, ändra dikten, sätta pressarna igång på nytt. Om detta inte gick förbjöd han sätteriet att sända ut dikten i detta skick: här var ingen plats för kompromisser. Endera fick dikten strykas eller kommatecknet skulle in på sin plats. Om detta inte skedde skulle Ferlin sätta sig i förbindelse med Boklotteriet och där beordra Carl Emil Englund att omedelbart störta ner till *DN* och se till att det blev ordning.

Ferlin började nu att söka efter den jäktade boklotteriföreståndaren. Denne fanns inte på sitt rum i Boklotteriets lokaler. Englund var utgången i ett ärende och ingen kunde säga vart han hade gått. En snabb titt på en boklott sa emellertid Ferlin att *Aftontidningen (AT)* var medarrangör i lotteriet. Där kanske de visste bättre besked om var Englund höll hus. Ferlin ringde upp *AT* där han i växeln undrade vart Carl Emil Englund tagit vägen. Den stackars telefonfröken kunde bara säga att hon inte hade en aning om vad han i andra änden av luren pratade om. Detta förhållande hade Ferlin svårt att förstå. Han slog genast fast: Ni är

ju med i Boklotteriet och då måste ni väl veta var Carl Emil Englund finns någonstans! Han ålade sedan telefonfröken att genast släppa allt för händer och börja söka efter Englund. Samtidigt gick också stora larmet på Boklotteriet – var fanns Englund!

Nu ringde Ferlin återigen upp *DN* för att försöka hindra den annalkande katastrofen. Där nekade man fortfarande att makulera sidan. Den ende som kunde beordra en sådan sak var tidningens chefredaktör Herbert Tingsten. Ja, var finns han då, frågade Ferlin. Ödet ville emellertid att Tingsten just då befann sig i USA och inte kunde nås. Sök honom! uppmanade Ferlin. Sök honom! Jag måste omedelbart få tala med tidningens chefredaktör. På så sätt startade larmet efter Tingsten i USA.

Nu var situationen följande: *DN:s* redaktion letade efter Tingsten, *AT:s* redaktion letade efter Carl Emil Englund, Boklotteriets personal ringde runt på alla redaktioner och bokförlag och Nils Ferlin satt i telefon och pratade med alla.

Till slut blev det napp på ett håll. Carl Emil Englund kom intet ont anande tillbaka till Boklotteriet för att genast hamna i ett veritabelt getingbo. Han ringde genast upp Ferlin. Nu var goda råd mer än vanligt dyra. Övertalning per telefon att låta dikten vara som den var räckte inte. Englund tog genast bil ut till Norrboda för att på ort och ställe och kollegor emellan diskutera den synnerligen bekymmersamma situationen som uppkommit.

För att driva ett företag som Boklotteriet krävs kunnighet, styrka, uthållighet för att bearbeta oförstående myndigheter, skriva kontrakt med stenhårda förlag, övertala organisationer och diskutera vinstpaket med vinnare. Detta var den verklighet i vilken Englund befann sig, men en svårare uppgift än den nu förestående hade han kanske inte förr upplevt. Men genom ändlösa diskussioner fram och tillbaka där Englund framhöll att detta uteblivna komma egentligen framslipade diktens kärna, förlänade den en air av artistisk elegans genom perfektionismens uteblivande samtidigt som utseendet blev luftigare och lättare så gav Nils Ferlin långsamt med sig.

Den 9 februari 1952 kunde så *DN:s* läsare ta del av Ferlins annonsrader utan att ana hur mycket svett, möda och arbete detta kostat a) Nils Ferlin b) Carl Emil Englund c) sättarna på *DN* d) *DN:s* redaktörer e) Boklotteriets personal och f) journalisterna på *AT*. Och så här stod det:

"... Boklotteriet är en ytterst förnämlig inrättning inte bara för stipendiaterna samt skribenter i allmänhet, som får sina böcker spridda – en synpunkt som för fattiga bokstavsarbetare inte är så utan betydelse, som en del av dem låter påskina – utan även för allmänheten, som för en krona och femtio öre kan kratta ihop och kara in rent astronomiska vinster. ... Den som inte vinner någon av resorna Lissabon, Capri, Pamfylien, Korsika eller Bagdad kanhända har turen att få en bättre vinst: en konstnärligt djup och givande bok, en stilla och blid eller kanske en gäcksam och äventyrslysten som för resenären i rummet på fantasiens Bagdadmatta till platser där ingen ko eller åsna och ingen traktor synts till efter Abrahams dagar. ... Hatten utav för Boklotteriet och främst för broder Carl Emil:

Ibland har jag tänkt – och kanhända
inte så helt på tok,
att det ligger och väntar på en och var
en särskild, en varsin bok.

Tidigt hittade du och förlorade din
– på spel eller kanske på lek.
Och nu väntar den dej i en undangömd stad
på ett undangömt bibliotek.

Kanske kommer du dit, se där ligger
din bok – och du går den förbi
som niggern det blå konvolutet
som kunde ha gjort honom fri.

Nils Ferlin

Och kommat då? Var skulle det ha stått? Ja, säg det. Nils Ferlin godkände ju sin dikt så det har ju egentligen ingen betydelse. Eller ...

Söndagarna den 15 och 22 november äger Ferlinkonserter och -recitationer rum på Stockholms stadsmuseum. Ring 08-508 31 659 för information.

"Här smuttom vi något på vår liter"

av Gunde Johansson

Det var på aftonen den 20 juli 1956 jag mötte Nils Johan Einar Ferlin. Det har alltid gått mig emot att tränga mig på kända människor, särskilt sådana som behöver ro för sitt arbete. Min gamle vän Waldemar Bernhard hade sedan länge sökt föra oss samman, vilket dock strandat på diverse tillfälligheter.

Hade kinesat hos Waldemar i Stockholm. sjungit Ferlin på Skansen och skulle nu till de gamla gudars boning i Uppsala för att sjunga finnmarksvisor. Eftersom vi hade ett dygn över av någon orsak, påyrkade W. B. vägen över Ferlins Syninge. Själv stannade han hemma och skar i trä.

Det var vid femtiden och sommareftermiddagsfrid härskade över Norrboda "styckegods", när jag vandrade över gårdsplanen. Min hustru och lilla dotter dröjde vid bilen.

Hustru Henny öppnade och jag frågade efter herr Ferlin. Strax dök han upp i rutig skjorta, byxor, sandaler, skäggig: "Är det du Gunde? Jag kände igen din röst. Kom igen om en timme så äter vi middag! Jag ska raka mig först."

Det blev ett minnesvärt dygn. Nils var i fin form, steppade och sjöng "Kuckeliku min fru och högsta höns". Vi bröt arm och drog fingerkrok, trots Hennys protester. Hon var ju rädd om sin man, som dock var av segt virke. Vi diskuterade, läste och sjöng igen. Klockan blev två på eftermiddagen följande dag, innan vi märkte någon tidsflykt. Henny deltog länge och livligt i diskussionen, innan hon liksom övriga damer tröttnade och gick att sova. Sova var inte Nisses stil. Starkt kaffe och "här smuttom vi något på vår liter", ja, något, endast något.

Vår hembygd Filipstad med omnejd och alla bröderna där – "var äro de bröder gångna och spelemän?" – minnen – hans förstås från länge tillbaka är mina, ett kvarts sekel yngre som jag var.

Han plockar fram ett kuvert med dikter och ett brev från bokförläggare Bonnier. Stolt visar han mej på ett par rader. Jag minns dem så: "Det här är din starkaste diktsamling vid sidan av Goggles". "Kan du läsa några högt! Vill höra hur de låter". Han plockar i papperen med förvärkta fingrar. Hans ansiktsdrag är fårade men glansen kring pannan är ungdomlig. Värdig är han men ändå en pojke. Håret, ännu mörkt, faller ner i hans panna. Jag känner trygghet hos denne prövade bohem, känner mig hemma. Julinatten omger oss med mild tystnad. "Den här ska du läsa!" Bävande inför denne mästerlige uppläsare försöker jag, först trevande tills orden, rytmen lugnar mitt hjärta, stabiliserar min röst. Budskapet bär. Det är dikten till Kristus:

"Det var bara tokar och dårar
som lyssnade på dej först.
Det var slavar och skökor och ogärningsmän
men då var ditt rike störst.

Det var bara enkla själar
och själar på undantag.
Sen byggdes det katedraler
och kyrkor av alla de slag.

Nils far upp: 'Det är rätt. Där ska man ändra tonfall.'

Och påvar kom det och präster
som tvistade om vart ord
du fällt på din korta vandring
på denna bullrande jord.

Men tokar var det och dårar
som lyssnade på dej först.
Det var innan ditt rike blev kartlagt
och då var ditt rike störst."

Kristus fenomenala förmåga att genomlysa sin tids självgoda heliga, deras materialism och stelnade dogmer tilltalade Ferlin, som också hade goda ögon, intuitiv visdom av det slag som krävs för att föda "levande ord" bittra, sanna renande.

Visst var Nils Johan Einar beläst och kunnig men ägde ändå (eller kanske till dels därför) ett mått av hälsosam antiintellektualism. Han visste hur lätt dikt kunde urarta i lärda cirkuskonster. Minns att jag läste högt en dikt av den "unge döde" engelske skalden Sidney Keys. Nils satt i ett hörn på en stol, lyssnade, pekade sedan på min bok: "Men det där är ju inte bra, det är litteratur." Någon betvivlade under en Ferlin-träff mitt citat. Henny kom till min hjälp: "Jo, jag minns. Det är sant."

Hon och Nils Johan Einar tog alltid vänligt emot mig. Jag hade en orolig tid i vagabonderiets tecken. Började resa med teater samma höst. När vi befann oss i Uppland fick jag kinesa hos dem. Var ingen av dem hemma hölls jag trevligt sällskap av "Hjalmar", gårdens altt i allo.

Nils brukade elda på vindskammaren, gjorde det trivsamt. Tyckte kanske synd om mig för jag hade dåligt betalt. Kände kanske igen sina egna farande år. Han var en god broder, knotig, söndervärkt. Klagade aldrig. Tänkte och talade ofta om de bröder som fallit fel i livssaltomortalen. Alla hade ju inte stort A i gymnastik.

Vi kunde prata vid en öl och en smörgås till bortåt två på natten, så följde han mig upp, satt vid min säng till kanske halv fem – tills jag somnade. Klockan sju väckte han mig med kaffe. Han såg min oro, kände min vilsenhet. Hans röntgenblick var som ett renande bad. Han kunde tala den renaste rikssvenska, men när vi samtalade strödde han ofta in värmländska ord och uttryck. Det gav en särskild värme åt hans tal.

Kristendomen tyckte han kunde avskaffas bara man behöll Kristus. Det betydde ej, att han fördömde alla organiserat troende. Baptisten Yngve Jonsson från Roslagen höll han vamt av, hjälpte honom få ut en diktsamling. (Själv var Ferlin ju på sitt sätt en predikare.

Påbrå fanns:

"Farfar var präst, han – och schartauan – men jag är ett flarn och ett spån.")

"Du gör honom för fin", säger en del, "han var en buse". Som om inte en buse skulle kunna besitta den högsta moral! Och Nils Johan Einar besatt denna moral. Därför förleddes han aldrig att klättra på samhällsstegen och låta pengar och framgång döva sitt samvete eller kapsla in sin medkänslas öppna sår. Han ägde den höga moral, som många av våra fängelsekunder besitter; sådana som ej orkat delta i materialismens maskspel i öst och väst, sådana som ej gått att muta till foglighet, som blivit utfrusna – och inlåsta. Vi låser in och straffar, helt gammaltestamentligt, de sjuka delarna av "mänsklighetens kropp". I den meningen, ur vårt av kompromissmoral lagstyrda samhälles synvinkel måste varje betydande diktare te sig kriminell.

Nils Ferlins ögon var sorgsna. Hans bittra, mörka verser bärs ofta av känsla för de misslyckade och förkomna. Han öppnar våra ögon, låter oss se och förfäras inför vår slöhet, egoism och brutalitet. Hos de hopplöst förkomna kunde han uppleva den godhet "som icke söker sitt". Hans pessimism är ingalunda hopplöshetens evangelium. Han accepterade, trots allt, livet, annars skulle han väl heller inte ända mot slutet mödosamt styrt sin penna till dikt.

Inför det enkla, det vardagliga öppnade sig hans sinnen, som för någon stund fylldes av förtröstan och ro.

För sin värk fick han starka tabletter och sprutor. Ur smärtans dimma och grubblerier-nas mörker nåddes han ibland av ett vardagsljud – som när grannen snickrade i hans hus:

"Nu ljuder i huset en vinterdag,
en snickares kloka hammarslag.

Jag sitter och lyssnar och tänker så:
Det är buller men inte buller ändå.

Det är någonting verkligt, någonting tryggt
i allt som är obestämt och förryckt.

Lugnt ljuder i huset en vinterdag
en snickares kloka hammarslag."

Han älskade verkligheten på ett fruktbart sätt, ej "saker och ting". Här kunde, liksom

när det gäller Dan Andersson, Talmuds ord tillämpas: "Om du vill lära känna det osynliga, så iakttag med öppen blick det synliga." Hans genomskinligt klara strofer äger ett vibrato av mystik.

Visst ägde han moral. Han undvek ej dem som hamnat i smutsen. På den utvecklingsnivå vi är, kanske några måste vara där. Det kunde varit du eller jag.

Hans dikt betyder mycket för många av oss sömngångare i livets dröm. Till läkedom för oss som inser och förfäras över att "stjärnorna kvittar det lika ..."

Han for illa i livet, i Klara och annorstans, men han älskade ändå Klara och dess brokiga brödraskap, krogarnas ofta vackra, mot de förkomna vänliga servitriser. Skulle vilja skriva deras lov, de varmas, de pysslandes, som gav känsla av hem åt många av de vilsegångna. Jag mötte en dag, silverhårig nu men skön som förr; "Carmen" från Svanen. Skärtorsdagen 1941 kom Nils Johan Einar in och lämnade en dikt försedd med en levande lilja, en påsklilja:

"Från denna förtjusande lilja
det är mig så svårt att skilja.
Förledd av den sydländska charmen
och glansen kring panna och hår
jag räcker den dock till Carmen
jag fattig toreador.

Nils Johan Einar Ferlin
Skärtorsdagen 1941."

Lovordad Ferlinskiva!

"Ove Engström har aldrig varit bättre." *Dagens Nyheter*

"Ove Engström är en utsökt formare av musik till Ferlins dikter." *Filipstads Tidning*

"En enkel ödmjuk ton låter i varje dikt texten stå i centrum." *Västgöta-Bladet*

"Pricksäkra tonsättningar ... raffinerat arrangemang." *Arbetet*

"Utsökta Ferlintolkningar av Ove Engström." *Nya Norrland*

Ove Engström "I Nils Ferlins gränd"

22 visor med text av Nils Ferlin

Barfotabarn – Med många kulörta lyktor – På Arendorffs tid – Katten i Penningby – Nils Ferlins Ölandsvals – En liten konstnär – Kärleksvisa efter Wivallius m fl

Specialerbjudande för Nils Ferlin-Sällskapets medlemmar!

***I Nils Ferlins gränd* finns både på CD och kassett.**

CD:n kostar 99 kr + 26 kr i porto och emb. (Ord pris 169 kr). Kassett 69 kr + 11 kr i porto och emb (Ord pris 117 kr).
Sätt in pengar på pg **81 18 44-0** eller skicka Din beställning till
MusiCant Records, Nässelstigen 91, 165 71 HÄSSELBY. Tel 08-89 50 95

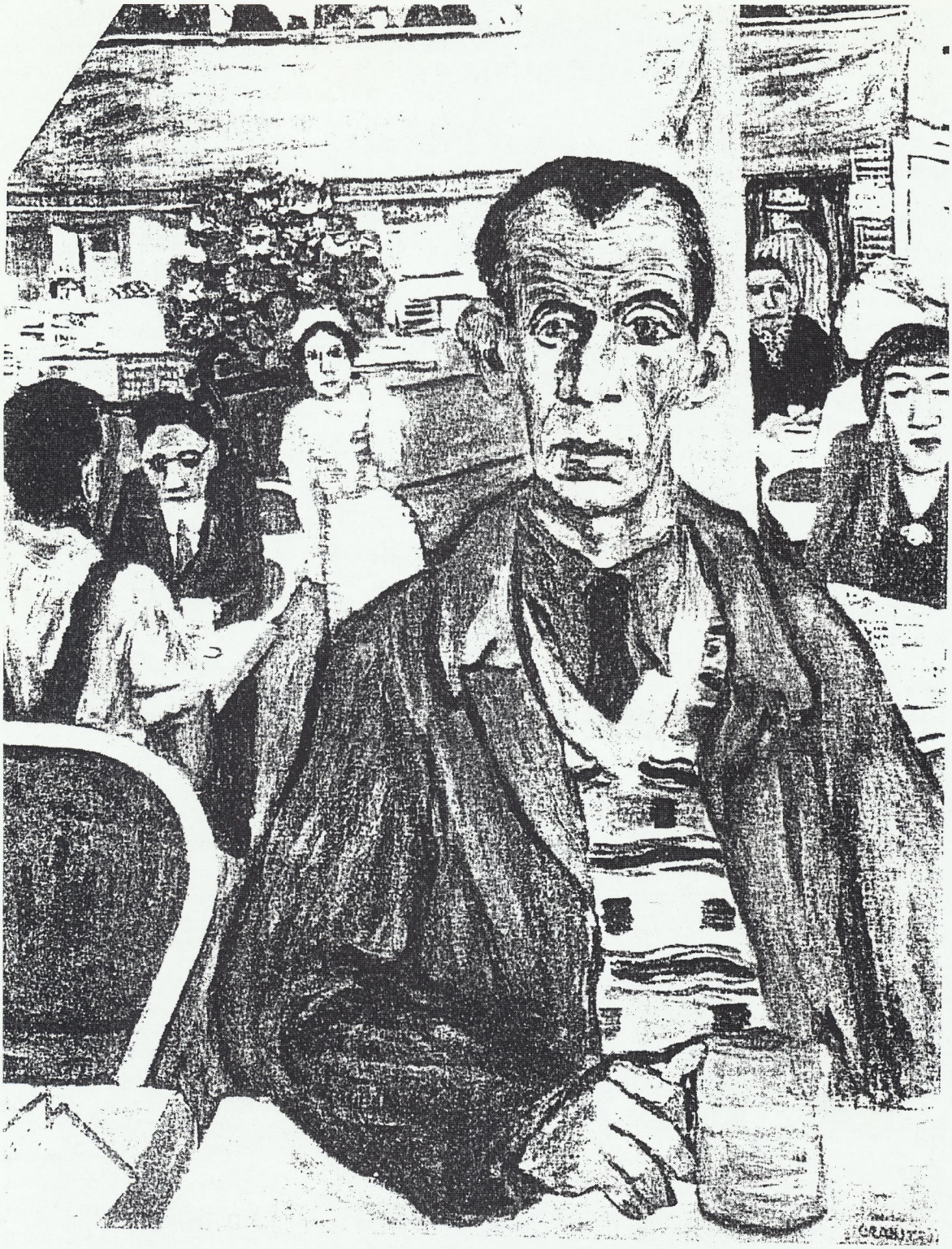

Gösta Granström "En skald" (Ferlin), 1937.
– År 1937 anordnade Normarestaurangerna i Stockholm en konstnärstävlan.
Skalden Ferlin vid kafébordet blev Gösta Granströms motiv.

FERLIN FÖREMÅL FÖR FIRANDE I FILIPSTAD

100-årsjubilaren apostroferad i hemstaden

Ferlingruppen i Filipstad har lyft på cylinderhatten och firat vår folkkäre poet med utgivning av tidningen *Ferlinhälja,* invigning av Ferlinladan, utställningar och ett antal program. Uppmärksamheten över hela landet i press, radio och TV kring Ferlin och jubileumsåret, har lyft våra aktiviteter, vilket med glädjande tydlighet märkts på antalet besökare från när och fjärran. Många är också de kameror som varit i gång och förevigat jubilaren på soffan vid Skillerälven. En tacksamhetens tanke går till de personer som förverkligade att Ferlinsoffan kom till. Bättre turistsymbol kan knappast en liten småstad tänka sig!

Nils Ferlins poesi består och känns lika aktuell idag. Den når också ständigt nya läsare. Man behöver väl inte vara allt för partisk för att påstå, att Nils Ferlin är vår folkkäraste och kanske mest läste poet. Dessutom den mest tonsatte. Så inte behöver jubilaren oroas av att vara bortglömd, tvärtom. Den avslutande frågan i dikten "Gammal kliché", kan han med fog lägga åt sidan.

En prålande skylt som skorrat
mot lumporna i min bod,
en hund jag varit som morrat
av rädsla och inte av mod –

en skråpuk som skrattande kände
hur lågan i nervernas nät
sakta och säkert förbrände
till aska mitt hjärta som grät.

Mitt hjärta som grät – Det låter
rätt gammalmodigt. Få se
om den yngre publiken förlåter
en sådan antik kliché.

Nils Johan Einar Ferlin, vi tar till oss Dina ord, idag och in i framtiden!

Jubileumsåret i Filipstad startade, som tidigare nämnts, med utgivningen av tidningen *Ferlinhälja.* Under våren presenterade sig Kroppakören med ett program. Dess ledare Jörn Granberg har arrangerat flera Ferlinvisor för kören och även skrivit egna tonsättningar. Bland dessa finns ny musik till den gamla schlagermelodin "Tatjana", med text av Andborg-Ferlin.

Den 1 juni öppnades Ferlingruppens utställning om Nils Ferlin på Museet Kvarnen. Det pågår ett ständigt arbete att förnya och förbättra och några nya saker visades för året. En nyhet var också en konstutställning av Ingrid Karlsson-Jones i anslutning till Ferlindokumentationen. Ingrid Karlsson-Jones har tidigare bott i Filipstad, men är numera bosatt och verksam i Manchester i England, där hennes blandkonstutställning med motiv ur Ferlins diktning först ställdes ut. Jubileumsåret 1998 fick vi tillfälle att sätta upp utställningen i Sverige och Filipstad. Konstnärinnan har för övrigt skänkt sin utställning till Ferlingruppen, vilket noteras med största tacksamhet!

Efter program med kyrkokören i Filipstads kyrka och med sånggruppen HIIUULA på Museet Kvarnen, var det den 4 juli dags för Ferlindagen, en heldag i Ferlins tecken. Under förmiddagen dök Ferlin till häst upp, skrudad i frack och cylinderhatt, på stadens gator och torg. Porträttlikt gestaltad av den gänglige Rolf Högblad på sin häst Zoomat. Detta påhitt utgår från historien om Vilhelm Mobergs yttrande, att Ferlin en gång skulle hedras med en staty i sin barn- och ungdomsstad Filipstad. Ferlin påstod skämtsamt att han i så fall ville stå ryttarstaty utanför polisstationen. Där stannade också Rolf Högblads Ferlin till en stund i begrundan på sin häst. De två poliser i gamla uniformer som dök upp (Per-Arne Ericson och Mats Jansson), såg enbart fridfulla ut. Månne de smakat på hembrännare Frids destillerade drycker, som Ferlin anspelar på i flera av sina revykupletter?!

Förmiddagsprogrammet hölls på Stora Torget, där Göran Samuelsson och hans band

Direktionen för Cirkus Tigerbrand samlade vid Ferlinladan. Fr v Mats Jansson, cirkusdirektören Gunilla Jansson med hunden Moa och Rolf Mårth.
Foto: Anita Janitzek

Lösa Boliner framträdde, liksom skådespelaren Stig Torstensson med barnen Moa och Joel.

Vid middagstid var det vernissage på konsthantverkarnas hus Kjortelgården, där Elisabeth Lindstedt ställde ut oljemålningar med Ferlinmotiv. Torgny Björk och Christer Karlberg svarade för en stunds visunderhållning. Torgny och Christer fick sedan bege sig till nästa programplats, Abborrberget. En stor publik upplevde deras fina program i den natursköna miljön. Torgny Björk är en av de verkligt stora vistolkarna och viskompositörerna. Lyssna bara på hans dubbel-CD med Ferlinvisor som kom ut tidigare i år! Den Ferlinälskare som missat detta måste bara inhandla ett exemplar. Man kan också passa på att rekommendera den skicklige gitarristen Christer Karlbergs CD med klassisk gitarrmusik.

Kjell Ljungqvist & Stewe Pettersson medverkade på Abborrberget för tredje året i rad. Ferlingruppen fanns med, liksom senare under dagen vid Ferlinladan.

Ferlindagens kväll gick ett evenemang av stapeln som Ferlingruppen och många andra sett fram emot med stor förväntan, invigningen av Ferlinladan. Ferlingruppens ordförande Gunilla Jansson erinrade om detta och framhöll de arbetsinsatser som lagts ned. Hon lämnade sedan ordet till Bertil Hladisch, som förrättade själva invigningen. Han berättade om morbror Nils och mamma Ruths äventyr med Cirkus Tigerbrand och avslutade med att utnämna Ferlinladan till lyrikens vackraste vedskjul. "Egyptierna byggde pyramider, Napoleon triumfbågar, Ferlingruppen och filipstadsborna manifesterar med ett vedskjul", summerade Bertil händelsen.

Den som förväntat sig champagne och kaviar fick finna sig i, att i ferlinsk anda, bli serverade korv och pilsner! I programmet vid Ferlinladan medverkade en glad och lycklig Ove Engström, som sett fram emot att få framföra sin tonsättning av "Cirkus" i samband med invigningen. Succén var klappad och given! Ove förärades dagen till ära ett konstverk av Ingrid Karlsson-Jones, gjort av material från ladan. Man kan notera att Ferlinladan blivit ett nytt och uppskattat turistmål i Filipstad. Det är glädjande! Ferlindagen avslutades med supé på Kalhyttans Herrgård, men det är en annan historia.

Med tanke på Cirkus Tigerbrand, så ingick i Ferlingruppens planer att arrangera en föreställning i ett riktigt cirkustält. Sagt och gjort. Cirkus Madigan ställde upp med en barn- och familjeföreställning på eftermiddagen den 23 juli. På kvällen bytte cirkusen namn till Tigerbrand. En specialtillverkad skylt med Tigerbrands namn sattes upp och den tjusigt skrudade cirkusdirektören Gunilla Jansson kunde hälsa publiken välkommen till ett visprogram i cirkusmiljö med Mats Klingström & Anders Bergman. "En ära för oss att få medverka vid detta tillfälle, dessutom i en cirkusmanege", utbrast Mats och Anders spontant. Ett livligt applåderat program, som utöver Ferlin även bjöd på Fröding och Forssell. En minnesvärd kväll och dessutom en ny erfarenhet att få samarbeta med cirkusfolk.

Bo Landberg framträdde med ett program kring två av bygdens stora kulturprofiler, Nils Ferlin och Gunde Johansson. Han följdes av en visduo från Stockholm, ELFTE ITOLFTE, d v s Margaretha Lithén, sång och Lars Wikfeldt, dragspel och sång. Deras program med visor och berättelser, gav oss en bild av Ferlin, hans liv och verk. Den 30 juli gästades Filipstad av Thorstein Bergman. Tillsammans med Ferlingruppen sjöng och spelade han i ett program på Folkets Hus. Åter en höjdare! Med stor innerlighet framförde Thorstein Bergman egna Ferlintonsättningar, liksom musik av Broder Tor, Josef Briné mfl.

En höjdare blev även Ferlinsommarens sista program med Göran Fristorp den 6 augusti. Hans eminenta sång och gitarrspel blev till en verkligt njutbar konsert. Göran Fristorp sjöng Ferlinvisor som "Syner i lövsprickningen" och "Men går jag över ängarna –", med musik av Leif Strand. Dessa visor har gjort stor succé i Norge, där Göran Fristorp är ett etablerat namn. Detta vidimerades senare, när Ferlingruppen fick tillfälle att göra ett inslag för norska riksradion, NRK. Med detta kan framhållas att Nils Ferlin 100 år uppmärksammas även i Norge.

Torgny Björk gästade Filipstad i samband med Ferlindagen den 4 juli.

Foto: Rolf Mårth

Ferlinfirandet i Filipstad har varit mycket lyckat och har lockat många besökare, men ännu är ju inte jubileumsåret 1998 slut. Något ytterligare program planeras. Stora arbetsinsatser har lagts ned med planering, marknadsföring, organisation och genomförande av alla aktiviteter. 1998 års positiva resultat leder vidare till fortsatta Ferlinevenemang för Ferlingruppen i Filipstad under kommande tider.

Avslutningsvis kan nämnas att följande artister och musiker från Ferlingruppen medverkat under året: Gunilla Jansson, sång, Anna-Lena Sandem, sång, Stig Lindström, sång, Rolf Mårth, sång och gitarr, Mats Jansson, piano, Jörn Granberg, körledare, Bror Frisk, dragspel, Ulrika Wiker, dragspel och Stenåke Kristiansson, bas.

ROLF MÅRTH

Tidskriften *Ferlinhälja* ("Högaktuell hela 1998") innehåller som bekant (?) ett litterärt betonat korsord. Få lösningar strömmade in, alla från värmlänningar. Att vågrätt 10, "Hunnballer", skulle översättas med "odon", kunde annars ha gissats också av dem som inte hade tillgång till den nyutkomna "Värmländsk ordbok" (W&W). Sex lösare har fått var sin läsvärd bok: Anna-Lisa Eriksson, Karin Uppström, Ingemar Thorolfson, Lena Nyberg, Göte Viklund, alla Filipstad, samt Bertil Hammarström, Karlstad.

Ferlinhälja-red

Nils Ferlin hann själv med att bli tilldelad ett antal förnäma litterära priser. Och namnen på dem som sedan 1963 fått ta del av de priser som delas ut i hans eget namn utgör en imponerande lista. Döm själv!

Ferlinpriset

1963 Ruben Nilsson
1964 Emil Hagström
1965 Helmer Grundström
1966 Tor Bergner
1967 Olle Svensson
1968 Nils-Magnus Folcke
1969 Sonja Åkesson
1970 Ebba Lindqvist
1971 Petter Bergman
1972 Sandro Key-Åberg
1973 Sten Hagliden
1974 Stig Warren
1975 Harald Forss
1976 Elsa Grave
1977 Axel Liffner
1978 Ingeborg Erixson och Anna Rydstedt
1979 Bengt Anderberg
1980 Ann-Margret Dahlquist-Ljungberg
1981 Bo Carpelan
1982 Lars Lundkvist
1983 Lars Forssell
1984 Birger Norman
1985 Maria Wine
1986 Bengt Emil Johnson
1987 Tomas Tranströmer
1988 Solveig von Schoultz
1989 Ralf Parlaand
1990 Bo Setterlind
1991 Stig Sjödin
1992 Ulla Olin
1993 Bodil Malmsten
1994 Folke Isaksson
1995 Werner Aspenström
1996 Johannes Edfelt
1997 Jacques Werup

Trubadurpriset

1980 Thorstein Bergman
1981 Gunde Johansson
1982 Olle Adolphson
1983 Gunnar Turesson
1984 Torgny Björk
1985 Tor Bergner
1986 Ove Engström
1987 Cornelis Vreeswijk
1988 Alf Hambe
1989 Rolf Wikström
1990 Håkan Steijen
1991 Jan-Olof Andersson
1992 Margareta Kjellberg
1993 Staffan Percy
1994 Barbara Helsingius
1995 Sven-Bertil Taube
1996 Monika Lilja
1997 Ola Magnell

Nu utkommer den första stora biografin:

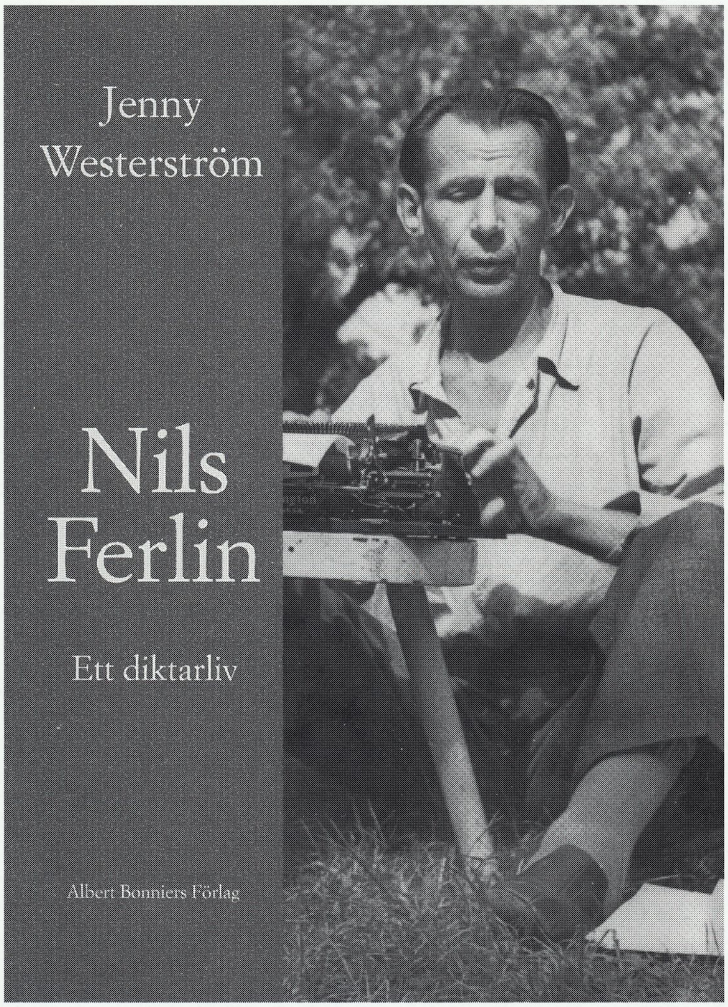

”På något sätt känns det som om Jenny Westerström har gett mig min undanlagda och bortglömda Ferlin tillbaka, fastän hon ser till att hålla honom i kavajskörten så att han inte ska ställa till mer oro i den redan sorgsna folksjälen än vad han hann med under sin livstid,”

Nils Schwartz i *Expressen*

”Ferlin, själv en mästare på den saken, skulle ha älskat sin levnadstecknares förmåga att slå huvudet på spiken. Hennes avmystifierande indiskretioner skulle å andra sidan säkert ha gjort honom förbannad. Ferlin ville gärna framstå som en oövervinnerlig karlakarl och omutlig hedersprick. Det gör han långtifrån alltid i denna mycket välskrivna och rikt illustrerade biografi över vad författaren kallar ’en av våra sorgsnaste och populäraste diktare’.”

Tommy Olofsson i *Svenska Dagbladet*

Albert Bonniers Förlag

Ca-pris i bokhandeln 322 kr

Jenny gjorde det. Igen!

– Jo, det är klart att jag känner lite särskilt inför Nils. Jag är också mamma. Jag har tre barn alldeles som Nils mamma. Så nog kan jag känna moderskänslor inför detta barfotabarn och röras av den omsorg som den armstarke diktaren alltid visade för sin mamma, för Elin Nathalia.

Det är Jenny, allas vår Jenny, Sällskapets egen ordförande som besinnar sig en smula sedan hon lagt sista handen vid sin biografi över Nils Ferlin, en bastant bok på närmare fem hundra sidor som Bonniers släppte i början av oktober. Hon har fått höra mycket fint om boken sedan dess. Hon har varit och presenterat den på många håll i landet. Men vi som kände henne i förväg visste ju vad hon kunde.

Ja, många av oss känner henne och känner med henne. Hon hör till de där ovanliga människorna som bryr sig. Hur har du det? brukar hon ge sig tid att fråga, även när det är som stökigast omkring henne. Hon har varit många till hjälp. Att du hinner, ville man få sagt, men det är svårt att hinna få fram en fråga eller tack till henne. Hon är inte heller den som tar åt sig av komplimanger precis – om hon nu ens kan förmås att sitta ner en smula. Så det är bäst att hålla sig till ämnet, till ämnet för hennes biografi snarare än till hennes biografi. Den får man försöka stoppa in i bisatserna i stället.

Det är en djupt gripande bok hon skrivit, präglad både av hennes egen mänsklighet och av ett mycket märkligt föremål, denne fantastiske Ferlin. Och han blir sannerligen inte mindre i hennes bok även om en del av skrönorna skrapats bort. Man ömsom ler, ömsom tåras inför dessa tvära kast.

Och Jenny har ju gjort så mycket åt honom genom åren. Det började med att hon skrev trebetygsuppsats om hans användning av Bibeln. Efter att ha gjort ett uppehåll när de två äldsta barnen (Björn och Sofie) föddes, bestämde hon sig att skriva avhandling. Det tog sin tid. Kim hann födas under tiden och växa upp med Ferlin och småningom försonas med denne konkurrent om mamma som en gång ropade på Ferlin när hon avsåg att ropa på sin son. Men eftersom hon också har humor, så har hon förstås berättat den historien alldeles själv.

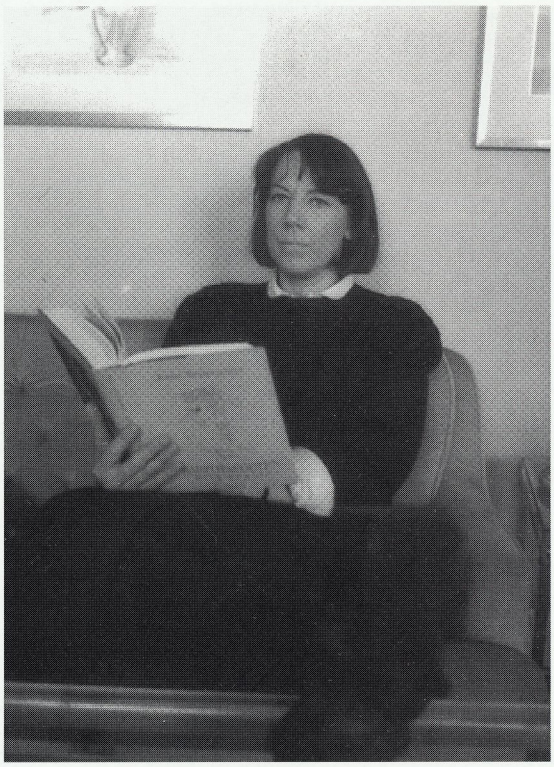

Jenny Westerström – oförtröttligt hängiven ordförande i Nils Ferlin-Sällskapet under tretton år.

Avhandlingen blev mäkta tjock – 578 sidor! – och mäkta lärd. Och eftersom det var den första avhandlingen, fick hon klara ut många grundläggande ting om *Barfotapoeten*. På vägen hann hon på uppdrag av Åke Runnquist på Bonniers ge ut texter ur radiospelen, *Bröder under vindar sju* (1982). Och så har hon varit med i Nils Ferlin-Sällskapet förstås och först verkat som adjungerad i styrelsen och därpå som ordförande i mer än dussinet år.

– Tröttnar du aldrig?

– Jo, nog blir jag trött alltid, säger hon tankfullt men vill strax nyansera sig. Det är knappast Ferlin som jag tröttnar på. Nej, det är fortfarande så mycket jag ville ha reda på både om diktaren och om människan. Och tröttheten kan ju bero på annat också …

Jo, min själ, säger den som ser hennes framfart. Hon har svårt att gå i samma takt som andra. Uppför trappor ska hon gärna springa. I kvällen den sena är hon särskilt i farten – det är en av de inte alltför många direkta likheterna med Nils Ferlin man kan leta upp. Ja, hon är rätt mycket i telefon också – just som han. Men om mornarna, säger hon sig vara något stillsammare. Hon kommer i tid men knappast mer.

– Du är den förste som fått ta del av journalerna från de olika mentalsjukhus som Nils Ferlin vistades på. Du tvekade aldrig?

– Naturligtvis ser jag det som ett stort förtroende att ta del både av det materialet och av de många andra förtroenden jag fått. Jag vill inte göra sensation av det här. Jag har stor respekt för människors lidande. Men samtidigt tror jag faktiskt att det ytterst kan vara människor till gagn att känna till det här. Ferlin gjorde själv ingen hemlighet av sina problem, tvärtom. Ytterst är det detta som fått avgöra saken för mig. Ferlins dikter har varit så många till tröst och lättnad genom åren, och jag grubblar fortfarande mycket över hur det kom sig att han själv skulle behöva genomlida så mycken vånda för att skapa. Kanske återvänder jag till det någon gång framöver. Jag ville så gärna förstå, och det är så många pusselbitar som fattas eller som måste läggas tillrätta.

Och det ska hon säga, tänker man men säger det aldrig.

– Efter betydligt mer än tusen sidor om Nils Ferlin ska du förstås vila dig en smula?

– Nej nej, jag sitter mitt i nästa manuskript, säger hon som den naturligaste sak i världen.

– Va? säger man utan att hitta någon mer begåvad fråga.

– Så här är det, förklarar hon som om saken behövde försvaras. Biografin har kommit till vid sidan av ett forskningsprojekt. Jag har under några år haft forskningsanslag från Humanistisk-Samhällsvetenskapliga Forskningsrådet för att på deltid forska om Klarabohemen och dess föregångare. Också där har naturligtvis Ferlin en central roll, men det är självfallet många andra som jag försöker sätta på plats, alltifrån de tidigaste franska bohemerna under tidigt 1800-tal – George Sand, Théofile Gautier, Henri Murger – till ett par generationer av klarainvånare som Victor Arendorff, Emil Hagström och Birger Vikström. Ja, jag har ju varit inne på en del av det i *Poste Restante*. Det finns mängder av material om flera konstarter och så måste man ju titta på tidningarna också. Och läsa på om husen som tyvärr revs till slut nästan allihopa. Ja, det hotar att bli lite för mångsidigt egentligen. Och jag skulle gärna vilja komplettera med en antologi med föga uppmärksammade bohemiska texter.

– Bohemer, ja. Är du själv bohem?

– Nja, jag kan väl ha vissa bohemiska sidor, så pass att jag kan känna med dem, men oftare upplever jag nog hur det är att hålla reda på bohemiska människor. Så jag känner också starkt för de många som gjorde tillvaron i Klara möjlig. Och det var inte minst kvinnorna – som Ferlins mamma, som Ingegerd Granlund, uppskattad föregångare i Nils Ferlin-Sällskapet, familjen Englund …

– Och glöm inte att bohemen i centrum, Nils Ferlin, var en mycket speciell bohem, propert klädd och med en enorm omsorg om allt han skrev!

En stor bok om bohemen blir det alltså om något år och kanske en mindre med deras texter därtill. Det finns många andra planer också. Den informella Frågebyrån Ferlin finns nästan alltid på plats vid telefonen – ja egentligen är det förstås en Svarsbyrå. Under hösten blir föreläsningarna fler än vanligt med anledning av de hundra åren. Almanackan är redan ganska full under hösten.

Det räcker nu inte med det. Till vardags arbetar hon som universitetslektor och studierektor vid Litteraturvetenskapliga institutionen i Lund. Till söndags – eller nattetid – har hon ett eget förlag, Jennax text och ton, där hon ger ut både skivor och böcker. Framför allt hinner hon vara människa, människa för många, en fantastisk sådan.

Om inte om hade varit hade hon kanske gjort något helt annat. Hon hade gärna blivit klädskapare, och talangen finns där ser man strax. Hon klär inte bara i grönt.

PR*

* Initialen uttyds just här inte som *Poste Restante* utan som Per Rydén. Han är professor i litteraturvetenskap i Lund, medlem i sällskapet liksom sin sondotter Malin, 9. Den här gången har han försökt att ta vara på sina teoretiska kunskaper om pressen genom att göra en intervju.

Kring en Ferlin-dikt

av Stig Carlson

Det har många gånger omvittnats hur överkänsligt självkritisk Nils Ferlin förhöll sig till egna texter. Nöjd blev han egentligen aldrig med det han gjorde. In i det sista ändrade och rättade han i korrekturen och mer än en redaktör har väl varit nära förtvivlans brant när Ferlin i nattens sena timmar kunde ringa och flytta ett kommatecken i en dikt som redan var inbruten på en sida. Axel Liffner och jag som tillsammans redigerade "En bok om Nils Ferlin" 1954, fick, som många andra, lära känna hans arbetsmetoder. Själv kände han sig alltid som en liten och skral artist på nöjets estrader. Detta var absolut inte något koketteri från hans sida. Han fungerade helt enkelt på det sättet.

Nils Ferlin var trettioett år när debutboken "En döddansares visor" utkom. Skrivit hade han gjort under många år, men aldrig kommit sig för eller kanske ens drömt om att debutera på riktigt. Visor och schlagertexter hade han strött omkring sig, men hade dåligt reda på sina papper. Men 1929 samlade han ihop de diktmanus som skulle komma att bli debutboken. Det var ett handskrivet manus, men någon god vän varnade honom för att lämna det till ett förlag i sådant skick. Hans syster Ruth renskrev det på maskin och det var det manuskriptet som en äldre svåger Gösta Silén visade för sin gamle skolkamrat Karl Asplund, som redan var etablerad poet och kritiker. Det var i början av december 1929 som Asplund läste manuskriptet och blev tänd på det, som det heter. Han visade det för kollegorna Gunnar Mascoll Silfverstolpe och Sten Selander och de var närmast entusiastiska. Manuskriptet gick till Bonniers och "En döddansares visor" låg i bokhandeln den åttonde april 1930. Första upplagan var 1 500 exemplar och priset 2:75. Den mottogs genomgående mycket välvilligt av kritiken, men en del udda undantag.

Säkert har varje dikt i denna märkliga debutbok sin egen tillkomsthistoria. Här kan berättas om en av dem, dikten "En gång –", som står på sidan 40 i "En döddansares visor".

Här följer bokversionen:

Hav tack, min broder, jag åt din mat
och glömde min mages ve –
Jag sitter och tänker, dåsig och lat,
på det som en gång ska ske …

En gång tar det slut på all tid och all skam
och allt detta här som är mitt –
Då kommer en gammal och klok madam
och lindar min kropp i vitt –

En gång blir det så att jag finns ej mer;
man ska då säja om mej: han är död.
Man ska fira mej, långsamt, två famnar ner
i jorden att glömma min nöd –

En gång – när jag skrattat mitt sista skratt
och svurit min sista ed,
ska jag, långt bortom hunger och dag och natt,
drunkna i tidlös fred –

Men innan dikten fick detta utseende hade den sina förlagor. Och den är mycket bestämt lokaliserad i rumslig och personell bemärkelse. Den broder han tackar för mat och husly var musikern Eduard Hladisch, en wienare som efter musikalisk karriär i hemstaden med engagemang bl a vid Wiens Volkoper och Wiens Filharmoniker, hade kommit till Sverige 1924. Han hade engagemang på gamla Fenix Kronprinsen vid Adolf Fredriks kyrkogata, numera pingstvännernas kyrka. Tre somrar spelade han på Trädgårdsföreningen i Göteborg och det var under hans tid där som han blev intimare vän med Nils Ferlin. 1929 gifte han sig med Ruth, en yngre syster till Nils. Han dog i augusti 1968.

Den ursprungliga versionen till "En gång …" torde ha tillkommit 1926 på sommaren. Den är aldrig tidigare tryckt. Manuskriptet har ställts till förfogande av Gustaf Andborg, som också hjälpte till att hålla ordning på pap-

peren. "En visa till Eduard", som var den ursprungliga titeln på dikten, har denna ordalydelse:

Här sitter jag, broder, jag åt din mat
– och glömde min mages ve.
Jag sitter och tänker, dåsig och lat,
på det som en gång skall ske –

En gång skall det komma en tjock madam
och linda min kropp i vitt
och då är det slut på all tid och all skam
och allt detta här som var mitt.

En gång blir det så att jag finns ej mer;
man skall säja om mej: han är död.
Man skall fira mej varsamt två famnar ner
i jorden att glömma min nöd –

Man skall sätta i tryck min historia ut
för trettio öre per rad –
Så får jag ändå ett värde till slut
– som annons i ett tidningsblad.

Som synes har de tre första stroferna stuvats om, rimparen har i några fall bytt plats, men är identiska med slutversionens. Det är bara sista strofen som helt omarbetats och bytt karaktär. Första versionen är mera raljant och en smula hånfull i sitt åberopande av den ofrånkomliga nekrologen i en framtida dödsannons. Med dödstanken var Nils Ferlin väl införstådd, men någon skrämsel eller rädsla inför döden kommer sällan till uttryck i hans dikter. Dödsaningar är inte detsamma som dödslängtan. Om det i hans dikter vimlar av anspelningar på ett ditoms till hinsides så är det ingalunda signifikativt med att han längtade en död i förtid. Inte många svenska diktare har som han uttryckt glädjen i tillvaron, låt vara med ett stänk av vemod, som är ett av de centrala inslagen i hans lyrik – som ju både tekniskt och motiviskt fanns klart utbildade redan i debutboken. Visst upprepade han de motiv han var så förtrogen med, men det blev aldrig någon monotoni; han hade alltid förmågan att utvinna något nytt ur den erfarenhets- och upplevelsevärld som var hans. Så är dikten till vännen Eduard Hladisch ett mycket vackert exempel på hur den då tjugofemårige poeten hade ordet i sin makt.

Ur *Poste Restante* nr 1 1969

Ord

När jag hörde radioapparatens prat med dess
riksomfattande spridning
sörjde jag att hans prosa var så
lättvindigt gjord.
När Nisse Ferlin tänkte skriva en stump i
Norrtälje Tidning
kunde han sitta en vecka och välja ord.
Ja, han kunde sitta från morgon till kväll och smaka
på språkets ord.

H

Foto: K.W. Gullers

Det ska vara en varlig – en stillsam gud
som ej vill bullra och tala
och ej vill orda om skuld och bud
men tiga blott och hugsvala.
Tiga still och hugsvala.

Ferlin fann fristad i Roslagen

av Harald Hultman

I sina dikter lever Nils Ferlin med tydlig puls. Att det är hundra år sen skalden föddes har knappast undgått läsaren, och någon minns väl också hans dödsår 1961. Men hans strofer andas än – och andas djupt.

Bland våra stora poeter är han den kanske mest folkkäre. Hans mollstämda lyrik tål att dissekeras av litteraturvetare utan att förlora det omedelbara i sitt anslag. Folkvisetonen finns där även när pennan vässats av ångest. "Sopa på, sopa på – de rödaste rosor blir skräp och skrå" kunde han nynna med bittert allvar. "Döden kommer i skräck och sorg, och narren upphör att skämta, ja narren upphör att skämta."

Då skalden efter brokigt leverne tvingades sätta personliga gränser bjöd Roslagen honom en fristad. Bohemen blev på 1940-talet "styckegodsägare" i Norrboda, Syninge – omgiven av de böcker och tavlor som stod hans hjärta närmast. Länna socken gav poeten en ny klangbotten och staden Norrtälje en bas.

Klarakamrater och värmlandsvänner har yvigt skroderat om slagskämpen och supbrodern, sjömannen, kuplettspexaren och bandaktören Nils Ferlin. Småstadsbusen och storstadsslarvern Nils Johan Einar lever legendernas liv – ibland som dikt, i dubbel mening.

Själv hade "broder Nils" stundom svårt att känna igen sig i brödraskapets berättarglädje och kunde storligen förvånas över vänkretsens väldiga omfång och förmenta intimitet. Kring personen Ferlin skapas en mytisk glans som poeten Ferlin klarar sig utan. Guld behöver inte förgyllas.

Här ska jag med några personliga glimtar söka fånga skalden i den Roslagens famn där han i mognande medelålder sökte tillflykt och undflykt. Sökte och fann.

När Nils Ferlin först dök upp i Roslagen var det inte för att likt värmlänningen Carlsson i "Hemsöborna" styra andras tillvaro, utan för att ordna sin egen. Och det var inte ett kluckande höganäskrus han bar med sig, utan en vilsekommen och sårbar diktares grumlade ådra.

Men han medförde också en nyvunnen redig maka – till vardags iklädd blommig städrock, hushållsblick och sinne för ordning. Visst fick de gamla vännernas böcker och tavlor sina hedersplatser i stugan. Men bohemlivet skulle vara förbi. På minnelappen i köket skrevs "DDT mot myror" intill Bonniers telefonnummer.

Då skalden mot mitten av 1940-talet började visa sig i Norrtälje var det ofta för praktiska bestyr. Vare sig han sökte lagfart, tandvård eller buteljerad lindring styrdes kosan till Roslagens huvudstad.

Här fann han pålitliga vänner och rastplatser. Landsfiskal Gunnar Holmberg och stadsläkare Gösta Widmans hem var sådana oaser, mina föräldrars en annan. Min mor skrev kåserier och vers till husbehov, min far var som tandläkare bra till lite av varje. Här bjöds ett större privatbibliotek med vitterhet, referensverk och tidningar men också tillfälle till tankeutbyte och traktering. Dygnet om vid behov, om så bara ett par råa ägg till frukost. Och kanske något annat drickbart.

Skaldens våghalsiga upptåg då han balanserade på räcket till – eller hängande i knävecken från – landsfiskalens balkong vid Stora torget väckte förundran i Norrtälje. Gick på händerna gjorde han också, så att torghandeln nästan kom av sig. Den poet man sett som en melankolisk grubblare visade sig vara en ytterligt fysisk person.

Hans bravader inom familjen Hultmans väggar tycktes inte mindre halsbrytande. Handstående på en arm kan utföras sjungande, vilket skulle bevisas. Helst med en egen kuplett på läpparna. Och när han steppat och "jiggat" till tonerna av "Marseljäsen" – på konsertflygel spelad och på franska sjungen av min mor – kunde han runda av uppvisningen

Teatermannen

Harald Hultman

från förre skådespeleriarbetaren

Nils Ferlin

En dedikation från 1951 i skämtsamt formell ton.

med fritt fall framåt. Med händerna på ryggen! Tog emot sig gjorde han stundom med näsan. Nils var inte rädd om sitt kolifej. Att blodvite uppstod gjorde mindre, då han fick avsluta sina övningar på den hopvikta stora afghanmattan som redan bar blodets färg. Den fick också tjäna som brottarmatta.

Seg och stark utmanade Nils gärna till envig och kunde faktiskt lägga kraftkarlen Vilhelm Moberg på rygg. Min far som var tungviktig ordförande i Norrtälje brottarklubb undgick genom pedagogiska grepp och finter direkt utmaning. Det hade annars blivit en svårtippad match.

Själv var jag i mellersta tonåren ingen värdig motståndare. I armbrytning och fingerkrok var jag lika chanslös. Men "farbror" fick jag aldrig kalla Nils, inte ens vid fjorton.

Med mig föredrog han snart att tala om teater och turnéliv. Då tänkte jag mig ännu bli regissör, inte redaktör. Nils uppmuntrade mig. "Förre skådespeleriarbetaren" – så ville han då titulera sig – var i och för sig mindre intresserad av djuplodande pjäsanalys än av utåtriktad rollgestaltning och talteknik, av pausering och röstkontroll.

Nils hade gått på teaterskola och ville slå fast att det är skådespelaren som "bäär" scenkonsten. Thalia må visa vägen sanningen och livet, men det är rollen som är grunden. Rollen och repliken. Vi diskuterade så ofta och engagerat att skalden ännu i en tidig 50-talsdedikation kallade mig "teatermannen Harald Hultman". Det var en hederstitel. För oss båda.

I mitt föräldrahem fick jag alltså god kontakt med skalden redan under mina tonår i Norrtälje. 1950-talet fördjupade relationen, även om vi då mest kom att talas vid i telefon. 1953 hade jag börjat på *Norrtelje Tidning* och senare blivit chefredaktör. Då fann Nils att jag nog ändå hamnat på rätt plats, trots gemensam dragning till tiljan.

Någon gång uttalade han sin åsikt om vad jag skrivit, någon gång ville han testa en egen formulering. Vers är konst och konsthantverk. Dikt kräver ingivelse och eftertanke. I luren upprepade han gärna någon knepig vändning för att få en spontan reaktion över tänkbara åldersklyftor – knappast en färdig strof, utan bara de rader han för stunden ville pröva.

I den diktarfasen gick man aldrig säker för skaldens telefonsamtal. Från bohemlivet i Klara hade Ferlin bevarat vanan eller ovanan att göra natt till dag. I en revy hade han då rentut kallats Nils Fenidrin. Krigsåren var en tid av kris och kaos också för poetens person.

Inte ens när han senare tittade in på besök i Norrtälje kunde någon förutse hur länge han skulle stanna. Allra minst han själv. Med tillgängliga stimuli – kan tolkas som stimulans och stimulantia – kunde det bli dygn lika väl som timmar. Nils fick sina infall när som helst. Lite mässande ville han då kunna fortsätta att skandera och smaka på orden.

Från mitt föräldrahem minns jag honom nattetid mumla och muttra, medan hustru Henny noterade och slog i böcker. Även trävillor kan vara lyhörda. Borgerliga arbetsvanor var skalden så främmande att han kunde ringa upp folk när som helst på dygnet, särskilt då värdfolket gäspande dragit sig tillbaka.

Telefonen såg aldrig sömnig ut. En natt ringde Nils upp min företrädare som chefredaktör för *Norrtelje Tidning* och erbjöd någon dikt han tyckte skulle passa. Innan han hunnit börja deklamera avvisades han med några ord om tidningens knappa kulturbudget. Några dagar senare kom en postanvisning som skaldens bidrag till kulturredaktionen – en avi som givetvis aldrig kvitterades ut.

Ibland var det förläggare eller skrivare i Stockholm som råkade ut för Ferlins nattliga telefonanrop, ibland diktarbröder på annan ort. En hel natt var gamle scenkamraten John Elfström ofredat villebråd, en annan kollegan

Elof Ahrle. Under 1940-talets långgästningar lånade skalden ofta familjen Hultmans telefon, dag som natt och mest interurbant.

Efter varje rikssamtal begärde han kostnadsuppgift av telefonisten och summerade på öret. Beloppet radades upp vid telefonen, ordnat efter slantarnas valör.

Ärlighet, ömsinthet och en djup, bisarr humor utmärkte skalden. Och ett stort allvar. Hans detaljminne kunde förbluffa. Vid sjutton års ålder hade jag nått min fulla längd, 192 cm. "Över haaaavet", sa Nils imponerad till Henny.

Många år senare, när jag själv var chefredaktör i Norrtälje, skulle jag på Royal recensera en film efter svensk litterär förlaga. Henny och Nils kom för att sätta sig på parkett, femsex rader framför mig. Efter att ha nått fram till sin plats mitt i bänken fick Nils syn på mig där bakom. Han trängde sig ur sin rad igen – alla fick förstås resa på sig på nytt – och in till mig för att ställa frågan: "Harald, va're en-ånitti-två 'ru sa att du va?"

"Visst." Jag nickade.

Nils svarade kort: "Det var som fan. Då mindes jag rätt." Det var allt. Åren hade gått men fakta skulle kollas. Och så måste han krångla sig ur min bänkrad igen och åter tillbaka genom sin egen längre fram. Inte alla skulle ha bemötts med samma vänliga överseende. Men Nils Ferlin kunde man inte reta sig på.

Fysisk spänst gjorde nästan lika stort intryck på skalden som intellekt eller lyriköra. Han slog gräset för egen lie och var outtröttlig i svampskogen under skötsamhetens tid. De första åren i Länna cyklade han också rätt mycket, innan reumatismen satte in.

I tonåren var jag själv en flitig cyklist som gladeligen avverkade Mälaren, Vättern eller Siljan runt på sommarloven. Till Uppsala var det bara sju mil från Norrtälje, så det hände att jag trampade pedal till lärdomsstaden vid Fyris. Cykeln skulle ju ändå dit.

En gång tog jag omvägen till Norrboda för att lämna Nils ett par böcker. Det ingav respekt. Skalden tackade med en dedikation som hör till de mera originella i mitt bibliotek. Den får därför avsluta mina minnesglimtar av Nils Ferlin, versmakaren från Värmland som blev en av våra stora diktare. Eller kanske "Klarabohemen som blev rospigg"? Och lantjunkare, nästan på riktigt.

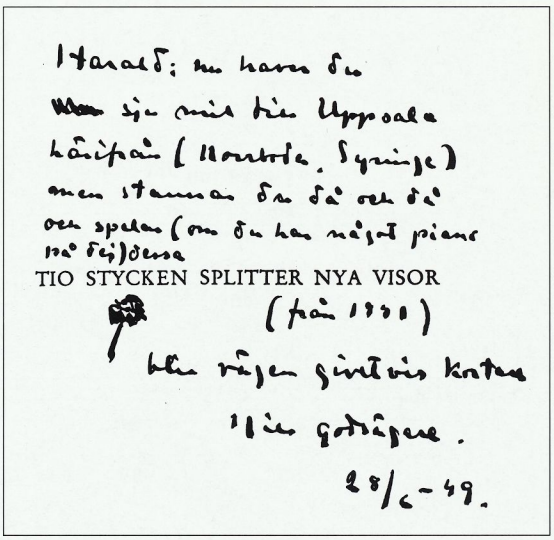
Harald: nu haver du
sju mil till Uppsala
härifrån (Norrboda, Syninge)
men stannar du då och då
och spelar (om du har något piano
på dejdesa
TIO STYCKEN SPLITTER NYA VISOR
(från 1941)
blir vägen givetvis kortare
Nils godsägare.
28/6-49.

En lätt bisarr tillägnan 1949 som tack till "cykelbudet" Harald Hultman. Skalden skriver: "Harald: nu haver du sju mil till Uppsala härifrån (Norrboda, Syninge) men stannar du då och då och spelar (om du har något piano på dej) dessa TIO SPLITTER NYA VISOR (från 1941) blir vägen givetvis kortare". Undertecknat Nils godsägare.

HARALD HULTMAN var 1955–71 chefredaktör för *Norrtelje Tidning* och under flera perioder ordförande i Roslagens konstnärsgille, där Nils Ferlin 1955 var med bland grundarna.

På Dramatens populära poesihörna bjuder Barbro Hiort af Ornäs den 11 december kl 12.00 på en myckenhet Ferlin. Rekommenderas!

Poste Restante tonsatt

Nej, det är inte sällskapets tidskrift som blivit tonsatt utan det är naturligtvis dikten som givit publikationen dess namn som Ove Engström komponerat musik till. Dikten "Poste Restante" är ur Ferlins andra diktsamling, "Barfotabarn" som ju som bekant kom ut redan 1933.

Så här presenteras således nu beledsagande noter till "Poste Restante" just i jubileumsnumret av – *Poste Restante!*

POSTE RESTANTE

Text: Nils Ferlin Musik: Ove Engström

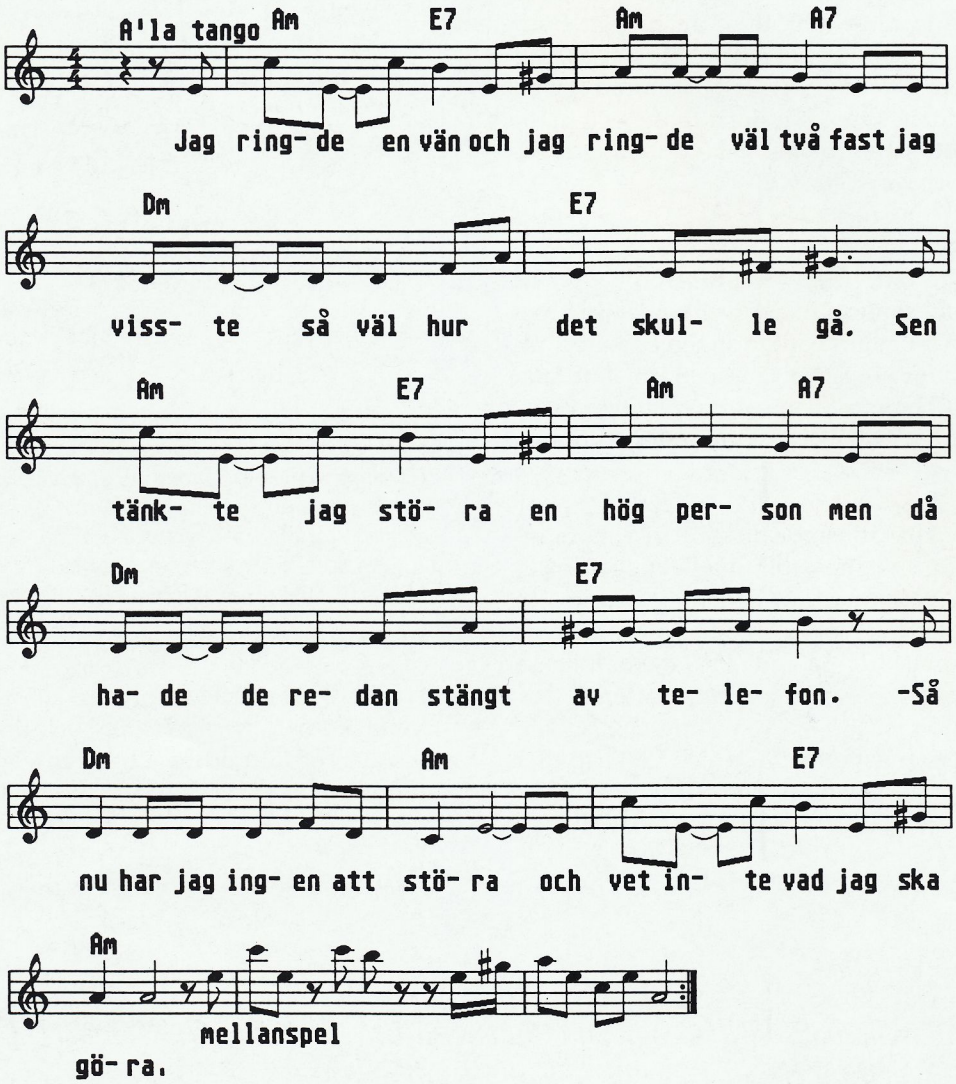

FERLIN MOT VÄGGEN

"Med många kulörta lyktor" – Ingrid Karlsson-Jones första utställning med Ferlinmotiv skedde i Manchester där hon numera är bosatt. Efter att i somras ha visat den på Museet Kvarnen i Filipstad skänkte konstnärinnan hela samlingen till Ferlingruppen.

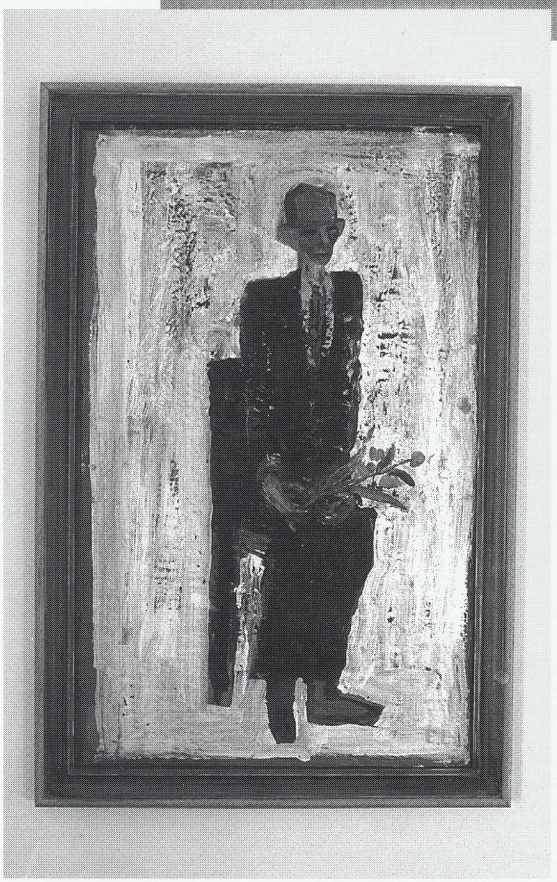

"Får jag lämna några blommor" undrar Ferlin på Elisabeth Lindstedts målning. Hon är verksam på Öland och finns representerad på bl a Statens Konstråd, landstingen i Bohuslän och Stockholm, Kulturrådet i Göteborg samt Konstrådet i Stockholm.

ETT FERLIN-MINNE

av Stig Järrel

Det var under kampåren på Nya Teatern under Per Axel Branners inspirerande ledarskap, som Staffan Tjerneld skrev sina Taggenrevyer för en liten, väl sammansvetsad ensemble, besjälad av vitglödgad antinazism, bland mycket annat.

Det var en härlig tid att minnas. Vi arbetade natt och dag för att nå ett bra resultat. Tala om teaterdemokrati i dagens mening – fullödigare än på den lilla scenen på Regeringsgatan kan den aldrig fungera.

Nu till saken. Tjerneld var mycket öppen för bidrag från ledande litterära namn. Vi hade bl a en revyfinal byggd på Hjalmar Gullbergs "Spel på taggtråd", som skapade en stämning i salongen jag aldrig skall glömma.

Nåväl, vad var naturligare än att jag åberopade min vänskap med Nils Ferlin, uppsökte honom och bad honom skriva ett nummer med tanke på mig. Men Nisse var ju inte den som skrev på beställning utan svaret blev: "Om jag känner så, gör jag det."

Min väntan blev lång och oviss. Jag hade nästan upphört att hoppas, när ungefär 14 dagar före premiären ett digert konvolut dimper ner i teaterns brevlåda. Full av förväntan och spänning sliter jag upp kuvertet och finner en ispirerad, tydligt självupplevd, lång versmonolog, som skildrar poetens tvivel och ångest där han sitter ensam på sin vindskammare i sena natten och kämpar med rim och meter – kanske det finaste revystoff jag hållit i min hand.

Jag började hårdrepetera numret omgående. Branner och Tjerneld delade min entusiasm. Efter en vecka började konturerna klarna. Allting stämde bra, tyckte vi: den sceniska inramningen, placeringen av numret i revyn och så vidare.

Det fanns bara ett crux – monologen var i längsta laget. En revypublik är inte tillräckligt tränad att anamma ett alltför ymnigt versflöde, och det måste man både förstå och respektera. Vi måste alltså bestämma oss för att stryka i texten.

Nu visste jag alltför väl, att Nisse var känslig på den punkten, och att hans vrede kunde bli enorm om man stympade hans text. Det var som att skövla helig mark.

Jag började därför en intensiv spaning efter honom för att diskutera saken, men förgäves. Nisse hade ingen stadig adress på den tiden. Han var ständigt på drift.

Premiären närmade sig. Ingreppet gällde inte mer än 10 à 12 rader, men jag anade ändå katastrof om vi inte skulle hinna infånga Nisse före startskottet.

Ett par dagar före premiären sitter jag inne på restaurang Tegnér i samma hus för att i en kort repetionspaus kasta i mig lite mat. Plötsligt kommer hovmästaren fram, blek och darrande, och anförtror mig viskande att en herre med grym uppsyn väntar på mig ute i tamburen. Jag anar det värsta och kliver ut på sviktande knän för att möta mitt öde.

Mycket riktigt: klädd i en sliten regnrock med uppfälld krage, omornad, med flera dagars skäggstubb, blek i hyn, stärkt av ett par morgonsupar och med en blick som kunde döda, stod Nisse där majestätisk i sin vrede.

Utan ett ord tog han med sina seniga, magra men starka händer ett kraftigt tag i min kavajkrage och föste in mig i den diminutiva telefonhytten, tryckte upp mig mot väggen och väste: "Jaså din djävel, du har svikit mitt förtroende … trampat på en vän!"

Jag erkänner att jag i det ögonblicket var både rädd men samtidigt imponerad av stoltheten och sanningsglöden i denna skaldesjäl. Jag lyckades i alla fall behärska mig och svara: "Nisse, vill du ge mig en chans innan du slår ihjäl mig? Följ med in på teatern! Det är bara du och jag där nu och låt mig från scenen få läsa den stympade versionen. Godkänner du den inte, får jag med smärta och besvikelse avstå från numret, som jag under arbetet lärt mig älska mer och mer."

Han lossade sitt järngrepp och följde mig sluten och tyst. Jag tände rampen och satte mig vid det rangliga skrivbord vi med möda

hittat på "Små Smulor" för ändamålet och började läsa. Nånstans därute i salongsmörkret visste jag att Nisse satt intensivt lyssnande, kritisk, djupa kränkt i sin författarära.

Det var spännande minuter, kanske de mest laddade jag upplevt på en scen. Den sista raden tonade ut, jag släckte och trevade mig ut längs sidogången för att finna Nisse tyst och hopkrupen på sista parkettbänken.

Sida vid sida följdes vi ut på gatan. Fortfarande inte ett ord över Nisses läppar. Till sist bröt jag tystnaden med det triviala förslaget: "Får jag bjuda dig på en grogg?" Svaret blev en nick. Vi sjönk ner i en sliten skinnsoffa, groggen kom in, Nisse tömde den häftigt, satte ner glaset med en smäll i marmorbordet, såg genomträngande på mig och sa: "Vad i helvete var det ni hade strukit?"

Det blev ännu en grogg och freden var sluten för alltid.

Tuna den 25 februari 1975
Stig Järrel

Ur *Poste Restante* nr 1 1975

Ny Ferlintolkare

Den härjedalske sångaren och kompositören STEFAN STRÖM har nyligen givit ut en inspelning av 22 Ferlindikter, varav tolv egna tonsättningar. "Tre dagar" heter samlingen som erbjuds Sällskapets medlemmar till rabatterat pris.

CD:n fås för 120 kr inkl porto & emballage (ord pris 160 kr) medan en kassett betingar 100 kr. Sätt in den aktuella summan på pg 489 02 15-9.

Stefan Ström

NILS

FERLIN

"Tre Dagar"

1) Tre Dagar. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.31
2) Jag Kunde ju vara. Nils Ferlin, Stefan Ström.	1.33
3) Inte angår det mej. Nils Ferlin, Stefan Ström.	1.03
4) Gammal visa. Nils Ferlin, Tor Bergner.	2.38
5) Överansträngning. Nils Ferlin, Stefan Ström.	1.40
6) Milorna Flämta. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.20
7) Då vänder jag ett notblad. Nils Ferlin, Bernt Johansson.	1.12
8) En liten konstnär. Nils Ferlin, Lillebror Söderlund.	2.33
9) Du har tappat ditt ord. Nils Ferlin, Lars Göransson.	1.59
10) I Folkviseton. Nils Ferlin, Torgny Björk.	4.16
11) Vinden Viskar. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.20
12) Ett träd. Nils Ferlin, Stefan Ström.	3.10
13) När skönheten kom till byn. Nils Ferlin, Lillebror Söderlund.	2.44
14) En Ollonborr. Nils Ferlin, Tor Bergner.	1.50
15) En Valsmelodi. Nils Ferlin, Lillebror Söderlund.	4.20
16) Faktum är nog. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.30
17) Det finns så många Gårdar. Nils Ferlin, Lars Göransson.	2.09
18) Korrollarium. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.29
19) John Boy. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.09
20) Guds spelemän. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.08
21) Nattkvarter. Nils Ferlin, Tor Bergner.	2.25
22) Precis som förut. Nils Ferlin, Stefan Ström.	2.21

Med tillstånd av Nils Ferlins rättsinnehavare

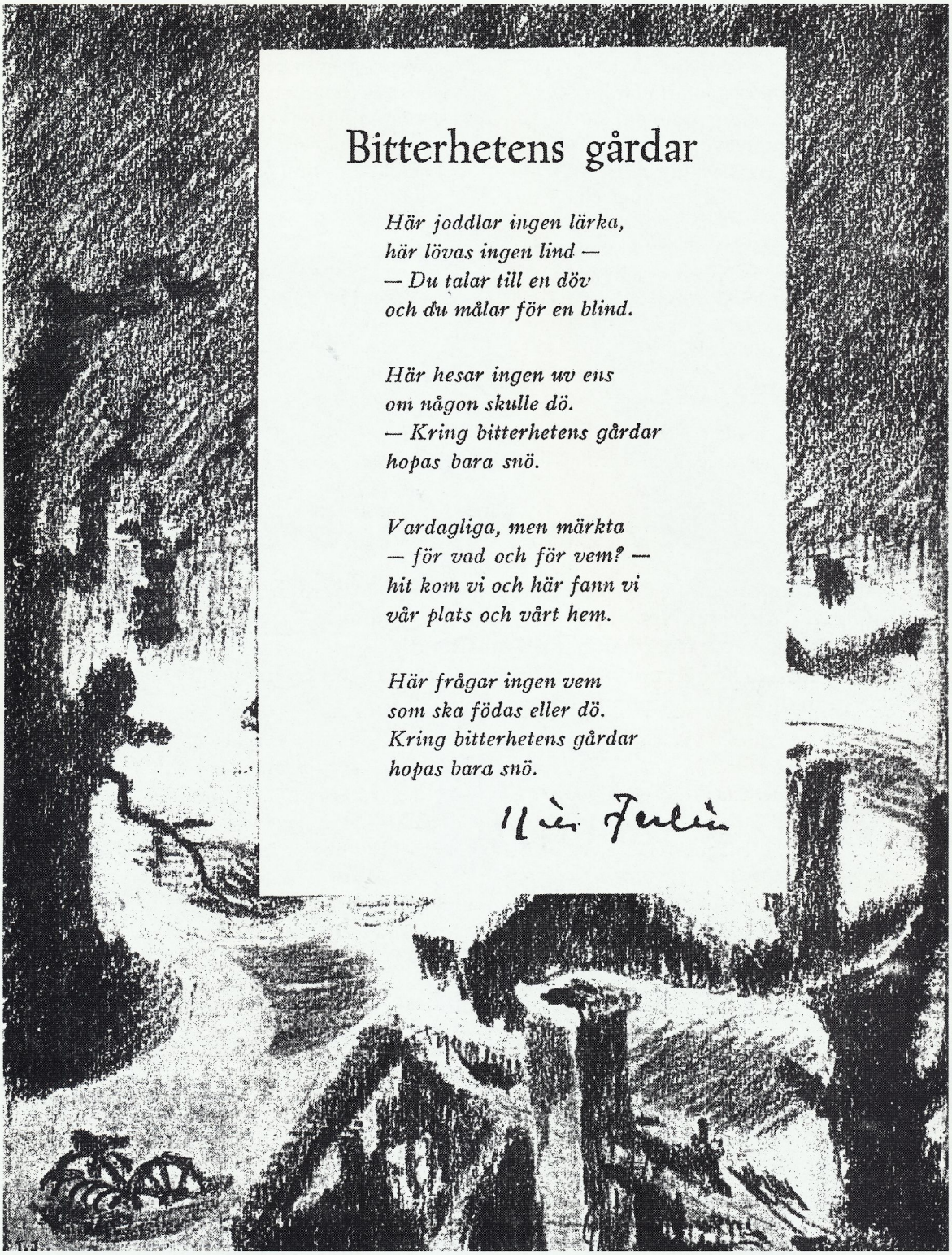

Bitterhetens gårdar

Här joddlar ingen lärka,
här lövas ingen lind —
— Du talar till en döv
och du målar för en blind.

Här hesar ingen uv ens
om någon skulle dö.
— Kring bitterhetens gårdar
hopas bara snö.

Vardagliga, men märkta
— för vad och för vem? —
hit kom vi och här fann vi
vår plats och vårt hem.

Här frågar ingen vem
som ska födas eller dö.
Kring bitterhetens gårdar
hopas bara snö.

Nils Julin

Ovanstående publicerades 1943 i "Saxa Loquuntur", en skrift utgiven till förmån för Svenska litografiförbundets invalidfond. Det är Arne Samuelsson i Aspudden som ställt den till *Poste Restantes* förfogande. Stort tack!

Lyrik på påskägg

Ur Carl-Emil Englunds stora samlingar av inte minst tidningsklipp från Klara-tiden och framåt har sonen Tor letat fram följande roliga artikel ur AT (Aftontidningen) den 11 april 1955. Bakom den välkända signaturen TANGO dolde sig journalisten Gunnar Östbye. Artikeln visar en Ferlin som arbetar inte bara med pennan utan också med telefonen.

Klockan var åtta på morgonen, när jag kom att göra följande reflexion:

Om det vid 760 mm:s lufttryck tar exakt 210 sekunder att löskoka ett påskägg, hur lång tid tar det då för en erkänd skald att rimma på det ägget?

Beslut och handling är ett hos den verksamme mannen, och jag ringde alltså i rask följd upp vårens och kärlekens skald Nils-Magnus Folcke, bohème-diktaren Nils Ferlin, fyrtiotalisten Karl Vennberg och den mer indifferente Carl-Emil Englund, som visserligen bär geni-uniformen skägg och barett, men som tydligen har så mycket att göra med att skramla ihop pengar åt de andra diktarna, att han lagt lyran på hyllan för oviss tid framåt.

● **Problemställningen var följande: Du får fyra ägg, och dessa ägg får du dela ut till fyra personer och förse med rim som skall alludera på personen i fråga. Kokningen och tidtagningen sköter jag själv om, det enda du har att göra är att dikta. Sätt i gång!**

● **Samtal med Nils-Magnus Folcke:** — Vi har inget kaffe hemma!

— Kaffe? Här gällde det att dikta!

— Dikta utan kaffe är omöjligt!

— Spring och köp då!

— Betalar du kaffet då?

— Om resultatet blir bra skall jag fundera på saken. Sätt i gång! Tiden för kaffehämtning och kokning får du räkna bort.

● **Samtal med Kalle Vennberg:** — Det här var alldeles för svårt!

— Slingra dej inte undan nu! Det här är order. Eller anser du dej som Pär Lagerkvist för berömd för att sänka dej till ett ägg- eller grötrim?

Det sista tog, Kalle Vennberg lade sig i startgroparna.

● **Samtal nr 1 med Nisse Ferlin:** — Kan du skaffa mej några magnecyl då?

— Omöjligt, du får starta utan!

— Det är lika omöjligt och det är över milen till apoteket i Norrtälje, jag avstår! — Jaså, Nisse, du som har varit en god sportsman genom hela livet, har du blivit sån där diva nu? Det här gäller tävling, och det är skam att dra sej undan. Din gamle vän Carl Albert Anderson är ordförande i Svenska Korporationsidrottsförbundet, till vilket jag förmodar att även De överårigas diktarförening är ansluten. Jag skall förorda diskning!

— Nej, för guds skull inte det! Jag startar. Min fru kanske har någon magnecyl undangömd för viktigare tillfällen! Jag återkommer.

● **Samtal med Carl-Emil Englund:** — Du förstår jag har så mycket att göra...

— Inga slingerbultar, dem har Emil Hagström copyright på. Starta!

Händelserna utvecklades nu i rask följd. Klockan 0910 anmälde sej Nils-Magnus Folcke och bad att få läsa upp sitt. — Är det värt att läsa då? frågade jag. — Ja, det får du själv avgöra. — Det har jag inte tid med, utan det överlåter vi åt läsekretsen. Vi har diktafoner här, du får läsa in saken. Jag skall ställa om samtalet.

● Därmed var Nils-Magnus Folcke eliminerad ur sammanhanget, men på tid hade han ingått som suverän etta.

● **Klockan 0912** kom samtal nr 2 från Nils Ferlin, som frågade om det var fyra ägg till en och samma person eller om det var ett ägg till fyra personer. (Det är tydligt att telefonledningarna till Syninge behöver repareras.)

● **Klockan 0930** kom Kalle Vennberg och frågade om det skulle vara rimmad eller orimmad vers. En motfråga: — Har du någonsin hör talas om orimmade äggrim? Lurpåläggning.

Under tiden hade N-M:s hjärnprodukt lämnats utskriven på mitt bord. Vi kan avnjuta den, medan vi väntar på vad som ska hända:

Till **Ingrid Bergman:**
Sen årets och kritikens eld dig smekt
se till att ej ditt kokta ägg må varda stekt.

Till **Per Edvin Sköld:**
Herr Sköld min tunna börs förtunnar mer och mer.
Med äggets toddy sköljs förtreten tankfullt ner.

Till **Vårens genius:**
Fast livet blev en kuslig kamp om påvens röda skägg,
kom, unga älskade från förr, med sol och blom och ägg.

Till **AT:**
Med krav på äggrim väcks en stackars lyrisk sate.
Att inga rim skall finnas mer, säg har du glömt det, AT!

Av gammal vana tittade jag på klockan. Här gällde det tydligen att skjuta upp pressläggningen och skaffa extra flygplan, tåg och bilar för distributionen. Tiden rusade fram, som den alltid gör, när man vill hålla kvar den.

● **Klockan 1110.** Äntligen ett livstecken från Nisse Ferlin (nr 3). — Hur länge är du kvar på tidningen? — Till fram emot ett, heja.

● **Klockan 1130.** Kalle Vennberg: — Jag har visseligen bara tre, men dom är så bra, så jag får väl vara med ändå? — Kör till, några bestämda tävlingsregler har vi inte. Läs!

Och Kalle Vennberg läste medan jag skrev:

Till **Vilhelm Moberg:**
För republikens skull som hägra vi ser
åt Moberg det första jag ger
med en bugning lika hov-devot
som DT:s. Hur bär man sej åt!

Till **Eva Moberg:**
Med nit som inte smått är
hans republikanska dotter
vandrar i Villes spår.
Till så rar presidentska går
med suck ur mitt monarkistiska bröst
utan tvekan mitt ägg och min röst.

Till **Konungen:**
Historien susar inte blott kring stora Villes fjät.
Ett tredje ägg må gå till kungligt majestät.
Det fjärde sparar jag till kost på färden.
mot Californiens sköna strand, när Mobergar
och Bernadottar hand i hand
lämnar denna sossetyngda del av världen.

Kalle: — Vill du vara vänlig kontrolläsa det här så det inte är några missuppfattningar!
— Orkar du verkligen höra det en gång till...?
— Nej kanske inte!

Så var det som om telefonen hade somnat ända till

● **Klockan 1311,** då samtal nr 4 kom från Nisse Ferlin: — Hur länge sa du, att du är kvar på tidningen? — Till klockan ett. Men nu har vi kallat in extrafolk, för när det gäller en sån här sak är vi naturligtvis redo att hålla vakt hela natten. — Du är bussig! Lurpåläggning.

● **Klockan 1730** samtal nr 5 från Nisse: — Nu har jag en vers klar, och dom andra håller min fru på att skriva ut. Får jag läsa opp den först? — Nej, jag känner din dramatiska gestaltning redan. Det har jag inga nerver för nu. Läs sakta och tydligt!

Till **hans majestät konungen:**
Som anarkist må jag väl ha lust av
din abdikering, o konung Gustaf.
Men rösta på dej jag kan ändå
till president om det kommer på!

● **Klockan 1743** samtal nr 6 från Nisse: — Du vet väl att jag stavar både majestät och konungen med liten bokstav? — Ja, jag vet det!

● **Klockan 1746** samtal nr 7 från NF: — Åsså vet du väl att jag skriver dej och inte dig? — Ja, jag vet det!

● **Klockan 1802** samtal nr 8 från NF: — Nu äntligen är min fru färdig med renskrivningen av dom övriga rimmen. Hon har hållit på en hel kvart. Hur skulle det gå här i världen om alla vore så senfärdiga som hon? — Läs!

Till **Vilhelm Moberg:**
Välkommen, Storstark, från USA.
Härhemma lunkar det jämnt och bra.
Så rådman Lundquist går nog till cell
innan seklets kväll.

Till **Bo Setterlind:**
Ett gammalmansråd, du unge poet,
med skägg eller utan skägg.
Över eld som är allför yvig och het
må du varsamt föra ditt ägg.

Till **Stig Ahlgren:**
Mitt torp är så ringa, dess pullor få.
Dock må vi dej bringa ett ägg ändå.
Ditt ljusa humör blir nog inte förstämt,
om det vore skämt.

— Brilljant, Nisse, det är som jag alltid har sagt, att vad stort som föds, föds långsamt och med vånda!
— Ja, hon är inte så snabb på maskin min fru än, det kan du ha rätt i.
● **Klockan 1901** samtal nr 9 från Nisse: — Tycker du att jag skall sätta ystre eller unge poet?
— En smaksak! — Nå, vad jag har skrivit, det har jag skrivit!
● **Klockan 1903** samtal nr 10 från Nisse: — Du vet väl adressen? Det är Syninge och inte Penningby! Penningby lät mer förnämligt som adress, men den blev mej för dyr. Du skickar väl ut några tidningar? Dom slarvar med distributionen här.
— Var lugn, Nisse, jag skall ta en packe under armen och kommer själv. När det gäller en sån här sak spar vi inga ansträngningar.
— Skall jag beskriva vägen så du hittar?
— Nej, jag tror det skall gå bra ändå. Jag tar generalstabskartan.
— Tror du mitt torp står där då?
— Alldeles säkert!
● **Klockan 2032** samtal nr 11 från Nisse: — Om du skriver nån titel på mej, så skriv inte skalden utan skriv styckegodsägaren!
— Styckegodsägaren?
— Ja, du förstår, torpet blev mej för stort så jag har styckat upp det i småtomter. Är det säkert att du kommer?
— Absolut! Om inte den här påsken så nästa, ty till dess sitter jag i alla fall och väntar på Carl-Emil Englund. Det är väl inte alla som är så raska i vändningarna som du Nisse!

God fortsättning både på påsken och på diktandet!

TANGO.

En internationell undersökning härförleden gav vid handen att Sverige har den minsta andelen fattiga – blott sju procent av befolkningen.

Berömvärt

Du gamla, du fria, förtjusande land
du främsta nation bland nationer!
Här vacklar en bråkdel vid armodets rand
av folkmängdens nio miljoner.
Det futtiga antalet fattiga här
berömmer man oss för med rätta.
Här lider blott sju procent nöd och misär,
i övrigt är bördorna lätta.
Med sju procents fattigdom slår vi rekord!
Statistiskt gör siffrorna susen.
I människor räknat är tillvaron hård
för sexhundratrettiotusen.

LOTTA OLSSON ANDERBERG i *Expressen*

Med anledning av Jenny Westerströms nya Ferlinbiografi

Nils i helfigur

av Knut Warmland

Nils Ferlin växte som bekant upp i en konstnärlig men ändå borgerligt ombonad miljö. Fadern avancerade så småningom till chefredaktör i Nya Wermlands-Tidningen, och inkomsterna tillät en gedigen skolgång för barnen: Nils tog studenten på Karlstads högre allmänna läroverk med goda betyg, systrarna Lisa och Ruth gick på flickskolan.

Nils fortsatte till Uppsala universitet, där han avlade en licentiatexamen i nordiska språk. Jämsides med studierna utgav han en rad diktsamlingar, som av en enig press lovordades för sin spirituella ironi och eleganta form. Han var den främste av de akademiska lyrikerna med namn som Gullberg, Gierow och Frans G. Bengtsson.

Han blev ledamot av Svenska Akademien 1948, och samma år utsågs han till chef för Dramaten. Det sista decenniet före pensioneringen 1963 förestod han Operabaletten.

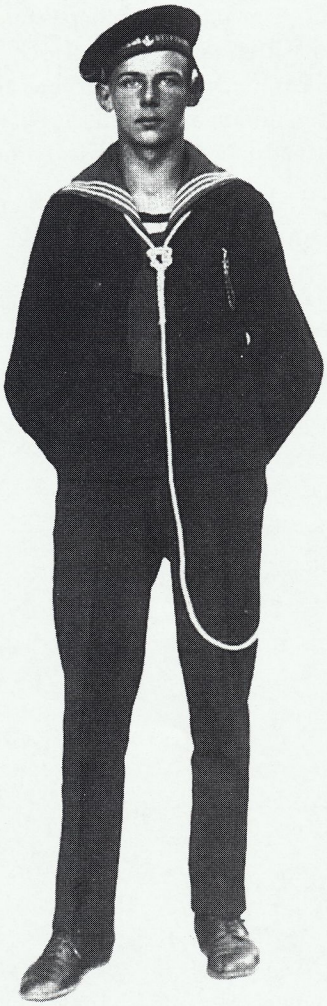

Nils Ferlin som elev på "Abraham Rydberg" under det år (1915) då han skulle fylla 17.

Så kunde den alternativa biografin ha sett ut. Om inte om hade varit, ja. Om inte pappa Johan Albert tagit familjen med sig till Filipstad när Nils var nio och ett halvt. Om inte *Bergslagen*, pappas nya tidning, hade blivit en flopp. Om inte pappa redan efter ett år hade drunknat – dränkt sig? – i Klarälven och lämnat Elin Nathalia ensam med barnen.

Visst styrs våra liv av tillfälligheter, och visst är det frestande att fantisera ihop en mindre kringelkrokig levnadsbana åt Nils Johan Einar. Men nu blev det som det blev, och han blev som han blev. Och här sitter vi med Jenny Westerströms väldiga biografi över honom. "Nils Ferlin. Ett diktarliv" heter den – en knapp, oyvig boktitel som nog skulle ha fått huvudpersonens fulla gillande.

Redan 1942, när Nils var bara 44 år, kom den första boken: Arne Häggqvists pionjärarbete om ungdomsåren. Trots förordets tacksägelser är det nog tveksamt om Ferlin verkligen "uthärdat att uppmärksamt höra på en kontrollerande genomläsning av hela manuskriptet" (enligt Gustaf Andborg hade Ferlin förnekat detta). En del mindre lyckosamma formuleringar blev vederbörligen avhånade, men faktum är nog: Häggqvists biografiska grundforskning var av bestående värde.

Bättre perspektiv och överblick hade förstås Åke Runnquist i sin Ferlinbok 1958. Den ger många data, kloka iakttagelser och rimliga värderingar, men trots påstötningar ville författaren inte ge ut en ny upplaga, bara bildbiografin med sparsammare text.

Ordförande Jennys bok, i bokhandeln sedan oktober, är en naturlig kulmen på ett jubileumsfirande som varat hela 1998. Den är en överväldigande rik monografi, full av nya, ofta överraskande fakta, full av begåvade diktkommentarer, full av bilder som man inte sett i tryck förut. Litteraturförteckningen är naturligtvis den största hittills, och ideligen påminns man om hur många begrundansvärda (eller åtminstone underhållande) vittnesbörd som publicerats i *Poste Restante*. Det ligger stor forskarmöda bakom detta porträtt i helfigur, men med tanke på anekdotfloran kring huvudpersonen måste Jenny ofta ha sysslat med rena nöjesläsningen. Tack vare registren över personer och dikttitlar kan man snabbt hitta det man söker – det är rena uppslagsboken.

*

Inledningssidorna om barndomen berör också släkten. Genealogi kan väl i sig själv inte förklara varför två plus två ibland blir fem, men nog verkar den blivande poeten ha haft några att bås på. Farfarsfar i Dalsland var bonde, klockare, fiolbyggare, björnjägare och "klok gubbe". Farfar Johan lagade klockor, sålde skinn på marknaderna, älskade kortspel, visade läsbegåvning. Började läsa teologi vid 28 års ålder och blev som kyrkoherde sträng schartauan. Så sträng rent av, att han av Frödings morfar, biskop Agardh, blev varnad för alltför stort nit! Om hans sonson ibland kunde framstå som en rättshaverist, då var det kanske ett arv från farfar?

Efter de nio barndomsåren i Karlstad kom Nils alltså till Filipstad, som 1908 inte var i samma underläge mot residensstaden som 90 år senare. Wasabröd fanns ännu inte men väl en rad småindustrier, t ex Rosendahls bläck; Finnshyttans bruk var störst. Storbrohyttan var i gång ända till 1920, och över masugnskransen där kunde Nils valla sina skidor.

Om hans pojkstreck och skolgång vid Statens sexåriga samskola har åtskilligt skrivits. Han var en något odisciplinerad läxläsare, och de bästa betygen fick han förstås av lärare han tyckte om. Sämst var han i språk, matematik, biologi, fysik och kemi. Som gymnast och idrottsman var han med sin starka fysik långt över medelmåttorna.

Kamraterna betydde mycket för Nils, då och senare. En del av dem var inte Guds bästa barn, och Nils kom alltså att bli en uttå "di varst utskrekne i hele sockna". För den omskrivna händelsen, när han som omyndig tjugoåring tog emot stulna pengar och därför dömdes till tre månaders fängelse, tycks Jenny Westerström ha använt tidningsreferat som källa. Hon (liksom Gustaf Andborg m fl) kallar domen för justitiemord. Praktiskt taget alla redogörelser avviker från vad som står i förhörs- och rättegångsprotokollen. I dem står t ex ingenting om pokerspel, och stölden gällde inte 1 200 kronor utan 800. Enligt åklagaren hade "samtliga de tilltalade med återkallande af sina vid polisförhöret lemnade uppgifter, numera erkänt sig skyldiga", de hade "djupt" ångrat sitt tilltag, och Ferlin hade till målsägaren återlämnat sin del i det stulna, 150 kr.

Av rättegångsprotokollet framgår alltså ingenting som tyder på justitiemord. När detta påpekades av docent Jan Mogren (i minnesboken 1978) blev reaktionen på sina håll mycket upprörd. Filipstadsadjunkten Birger Johansson har nu, en t v otryckt uppsats, samlat alla polisrapporter och rättegångshandlingar som handlar om Ferlins agerande vid eller bortom lagens råmärken. Utom det ovan relaterade fallet, som tar störst plats, redovisas ett dussintal andra: "sång och skrål", smädande av poliser, oprovocerat våld m m. I sex av fallen blev det böter. En gång, sommaren 1917, kunde han inte betala dem, varför de "växlades" till 13 dagars fängelse i Karlstad. Påverkad av sprit – och det blev han i unga år – förvandlades han alltså till småstadens Mr Hyde.

Familjen Ferlin hade 1916 flyttat till Stockholm, men i Nils fall var det mest bara på papperet. Ytterligare bortåt tio år hade han sitt huvudkvarter i Filipstad, och utan mor Elins vakande blickar blev han ännu mera ohämmad när han utmanade ordningsmakten. (En enda gång omnämns han i tidningen i ett positivare sammanhang: han deltar i en skallgångskedja som söker efter en försvunnen person.)

Men han gjorde sig bemärkt inte bara i slagsmål utan också som underhållande tids- och samhällskritiker. Som "direktör Fabian" medverkade han i en rad revyer, och hans kupletter från 1918 till 1930 portionerades ut i tio numera svåröverkomliga häften. På 1920-talet gav han också ut *Oxhälja, Julhälja* och *Påskhälja*, sex tillfällighetstidningar som närmast

hade *Grönköpings Veckoblad* som förebild men var betydligt vassare i sin kritik av de filisteiska översåtarna. Hans vers och prosa var ännu på övningsstadiet, men attityder och stilgrepp var onekligen hans personliga; en och annan rad eller formulering pekar framåt mot trettitalssamlingarna.

Också rena brödskriverierna har sitt intresse. När Ferlin tillsammans med vännen Gustaf Andborg skriver schlagertexter håller han sig visserligen till genrens konventionella ramar, men denna art av "bruksliteratur" passar honom utmärkt. Uppväxt med den sångbara lyriken – d v s främst Fröding, senare Dan Andersson – är hans versestetik en annan än de jämnåriga modernisternas: rytmer och rim, allusioner till klassiker, psalm, väckelsesång eller barnramsa är hans socker när han vill få läsarna att svälja de beska medicinerna.

Samtidigt med de formella skrivövningarna var han alltså skådespelare. På Elin Svenssons teaterskola fick han kamrater som Elof Ahrle, Weyler Hildebrand och blivande författarkollegan Harald Beijer. Framgången i de resande teatersällskapen blev minimal; på Nils lott kom mest småroller, ibland t o m flera i samma pjäs, men han tog dem på allvar och lär ha ägnat mycken omsorg åt karaktärsanalys. Blev intäkterna för magra kunde han göra en avstickare till Filipstad och sno ihop en häljtidning. Annonserna gav nog väl så mycket som lösnumren.

Om åren i Klarakvarteren har biografin mycket att förtälja. Än en gång punkteras myten att Ferlin skulle improvisera sina dikter vid något cafébord. Han arbetade oftast långsamt med sina teman, men han ville gärna framstå som den oregelbundet arbetande bohemen, och många gick på den lilla bluffen. Var han pedant i sitt versfilande så var han det desto mindre i livsföringen. Sprit missbrukade han sedan länge, och Jenny Westerström har en del att citera ur läkarjournalerna från Beckomberga och andra inrättningar. För att orka med de påfrestande perioderna av fylla, nattvak och nervtrassel tog han till droger; han fick öknamnet Nils Fenidrin.

De två första diktsamlingarna togs emot väl, men det var först med "Goggles" 1938 som det publika genombrottet kom. Det grämde poeten att hans mor inte fick uppleva framgången, men "hon var inte hemma då". Elin Nathalia, hans trygghet under Stockholmsåren, avled 1936, och hans förtvivlan tog sig nästan groteska uttryck. Alltsedan faderns död var han tydligt modersbunden, och det förklarar väl något av hans attityd mot kvinnor, i liv och dikt.

Att han attraherade dem visas klart, och den främsta orsaken var kanske hans kombination av chevaleresk uppvaktning och diskret hänsynsfullhet. En del kvinnor kom att betyda mer för honom än andra, och hans biografi har här åtskilligt att berätta som inte varit allmänt känt. Det viktigaste och mest engagerade förhållandet hade Nils med Ingegerd Granlund, vars brev till honom citeras utförligt. De blir konkreta illusioner till den psykologiska analys som genom hela boken löper jämsides med den estetiska.

I och med det tidvis disharmoniska äktenskapet med Henny Lönnqvist, "finnkärringen", och flyttningen till Roslagen kommer ett nytt skede i Ferlins tillvaro. Själv sa han att det var i sista stund; ännu ett år i Klara hade han inte klarat. Han fick äntligen uppleva en sorts borgerlig trygghet, inte minst tack vare Hennys effektiva förhandlingar med Bonniers, men hans produktivitet – som aldrig varit flödande – blev ännu sparsammare. Allt i hans senare samlingar är väl inte toppnummer, men också bland dem hittar Jenny rader, bilder, teman, som sätts in i större sammanhang och ger överraskande belysning åt hans liv och dikt.

Hans trognaste uppmuntrare var Gunnar Ekelöf: "Det är nästan omöjligt att recensera en diktsamling av Ferlin, ty har man tyckt om den första tycker man om den sista." Och: "Ferlin kan endast bedömas som helfigur, som moralisk varelse."

Jenney Westerströms bok ger oss verkligen helfiguren, den udda och komplicerade, den olycklige alkoholisten, den charmfulle sällskapsbrodern, den mytomsvävade bohemen, den samvetsgranne ordkonstnären. De många myterna saknar visserligen uppgift om källa, men inte är en sådan nödvändig i fallet Ferlin. Själva det faktum att de existerar är ju ett viktigt och helt trovärdigt vittnesbörd om hans personlighet. Dessutom gör de den här välskrivna biografin till en lika underhållande som tankeväckande lektyr. Den förtjänar många läsare.

Nils Ferlin
– *poet i livets villervalla*

Den första populärt skrivna boken som spänner över hela Nils Ferlins mytomspunna liv och diktning.
Nils Ferlin – poet i livets villervalla är skriven av författaren och journalisten **Karl-Olof Andersson**.

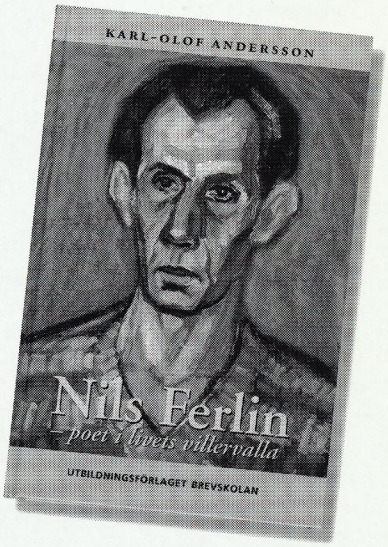

Specialpris till medlemmar i Nils Ferlin-Sällskapet
kr 231:- (ordinarie pris 288:-).
Ange "Ferlin-Sällskapet" vid beställning.

Best nr 5155-9. Priset gäller till 31 januari 1999.
Orderavgift 25:- samt frakt tillkommer.

UTBILDNINGSFÖRLAGET
Brevskolan

Box 42053, 126 13 Stockholm
Telefon 08-709 05 00, Telefax 08-709 05 31

Innan hans rike blev kartlagt

Att en bredare biografi om Nils Ferlin låtit vänta på sig beror, om man så vill, på en dubbel snobbism: i fackkretsar har varken Ferlin eller biografier ansetts riktigt fina. Några steg har efter hand tagits. Britt Dahlström hade visserligen bara dryga sextio spatiösa sidor till sitt förfogande i *Nils Ferlin. Liv och verk*, en bok som kom 1995, men hon fick med en hel del, däribland också uppgifter om själva sällskapet – hon har ju med sina böcker på det området visat sig vara specialisten framför andra på sådana företeelser.

Karl-Olof Andersson, journalist och tidigare författare till en svit böcker om 1900-talets historia, tar ett bredare grepp, i sin av Brevskolan utgivna *Nils Ferlin – poet i livets villervalla* från innevarande jubileumsår. Han utgår från att dikterna är självbiografiska och låter det slå igenom i form av citat i alla de 22 kapitelrubrikerna. Utgångspunkten är rimlig och delvis ofrånkomlig. Det övriga materialet är ojämnt, även om det finns mängder av muntliga och skriftliga berättelser att hantera och ett stort material med efterlämnade manuskript, utkast och brev, framför allt samlat hos Anders Larsson i Göteborgs universitetsbibliotek, att begrunda.

Det som talar bäst om den här boken är den kärlek som den vittnar om. Det gör att den är en utmärkt kurs för dem som vill läsa in sig på Ferlin eller repetera sin Ferlin. För Andersson är väl påläst, inte bara hos Ferlin utan därjämte främst hos Åke Runnquist och Jenny Westerström. Någon felaktig uppgift kan som den att faderns tidning i Filipstad skulle varit nystartad gå igen också här. Vad existensen i Klara egentligen betydde förblir nog lite svårt att förstå. De våldsamma motsättningarna hos Nils Ferlin blir väl utslätade. För Karl-Olof Andersson har inte haft ambitionen att ge någon alldeles ny bild, däremot en samlad bild av en märklig människa. Och det har han lyckats utmärkt med.

PR

Nya medlemmar nr 2 1998

Ahlsson, Rolf, Sveagatan 19, 784 33 Borlänge.
Alkeborn, Laila, Riksrådsvägen 21, 128 38 Skarpnäck.
Andersson, Eva, Hälsinggårdsvägen 18 C, 791 43 Falun.
Andersson, Lennart, Solhemsvägen 11, 141 31 Huddinge.
Aspelin, Birger, Färgbacksvägen 23, 780 41 Gagnef.
Axman, Ulf, Barrstigen 43, 167 31 Bromma.
Backenfors, Birgitta och Bengt, Södra Kyrkvägen 12, 428 30 Kållered.
Bergkvist, Jan-Olov, Rågåker 24, 781 93 Borlänge.
Bergkvist, Kerstin, Fisklösenvägen 31, 616 91 Åby.
Bergman, Birgit, Båthusgatan 11, 724 81 Västerås.
Bergström, Yngve, Solvarbo 253, 780 10 Gustafs.
Björk, Arne, Sälgstigen 4, 784 50 Borlänge.
Blomqvist, Bruno, Hjortstigen 6, 784 50 Borlänge.
Bohlin, Staffan, Siljansvägen 18, 784 35 Borlänge.
Boman, P O, Tegelbruksvägen 5, 780 41 Gagnef.
Bydler, Roger, Tuppes väg 8, 784 55 Borlänge.
Byklum, Ulla, Hagagatan 17 D, 113 47 Stockholm.
Carlsson, Clas Göran, Hästängsvägen 14, 183 77 Täby.
Crusefalk, Lennart, Ingelsgatan 21, 784 35 Borlänge.
Danielsson, Gösta, Finnviksväg 28, 770 12 Sunnansjö.
Edström, Christer, Ringduvevägen 6, 274 33 Skurup.
Ekberg, Carl-Axel, Pilotgatan 50, 128 32 Skarpnäck.
Eklund, Gunnel, Rådmansgatan 59, 113 60 Stockholm.
Elfström, Vivi-Ann, Herrhagsvägen 223, 791 76 Falun.
Eriksson, Inga, Törnbergsgatan 27, 784 62 Borlänge.
Florén, Margareta, Garpgårdsvägen 15, 776 98 Garpenberg.
Forsberg, Börje, 4097 Högbo, 791 31 Falun.
Forss, Anna Brita, Brännkyrkagatan 115, 117 28 Stockholm.
Gotthardsson, Sven, Spelmansgatan 5, 784 35 Borlänge.
Grabb, Christer, Tunavägen 218, 784 62 Borlänge.
Grundström, Kjell, Livéns väg 9, 783 50 Gustafs.
Grönqvist, Bertil, Ingelsgatan 17, 784 35 Borlänge.
Gunnarsson, Berit, Skogsberg 101, 686 91 Sunne.
Hansson, Rolf, Tjärdalen 45, 791 93 Falun.
Hansson, Torsten, Serenadvägen 1, 784 43 Borlänge.
Hermansson, Dagny, Skyttevägen 10, 711 31 Lindesberg.
Hestvik, Kaare, Djäknegatan 5, 784 40 Borlänge.
Holgersson, Leif, Bygdevägen 18, 610 24 Vikbolandet.
Holmlund, Eskil, Tumstigen 9, 931 51 Skellefteå.
Hägerström, Eskil, Hasselbacken 3, 605 98 Norrköping.
Häggberg, Margareta, Blåbärsstigen 1, 790 91 Idre.
Ingman, Yngve, Sörbo 32, 781 93 Borlänge.
Ingman, Åsa, Sörbo 32, 781 93 Borlänge.
Iwarson, Sten, Morbyvägen 8, 783 50 Gustafs.
Jernstig, Karl-Ivar, Hagarne Ringväg 12, 455 33 Munkedal.
Johanson, Sven-Eric, Läroverksvägen 29 F, 181 41 Lidingö.
Johansson, Barbro, Pl 863 Halvarstorp, 712 95 Grythyttan.
Johansson, Göte, Årbyvägen 45 B, 784 37 Borlänge.
Johansson, Irma, Edinsvägen 2, 131 45 Nacka.
Johansson, Mats, Hägerstigen 12, 784 50 Borlänge.
Johansson, Sven-Eric, Bärkevägen 38 B, 777 60 Söderbärke.
Jonsson, Stig, Knektåsvägen 3 B, 691 53 Karlskoga.
Jönsson, Gunnar, Spångbergsvägen 21 A, 682 32 Filipstad.
Kalmar Kommun Kulturnämnd, Kalmar Stadsbibliotek, Box 611, 391 26 Kalmar.
Kapp, Berit, Skattegårdsvägen 63, 162 62 Vällingby.
Karlsson, Arne, Karmgatan 67, 653 44 Karlstad.
Karlsson, Bengt, Bygdevägen 18, 610 24 Vikbolandet.
Karlsson, Rolf, N Gyllegatan 32, 784 35 Borlänge.
Karner, Folke, N Gyllegatan 28, 784 35 Borlänge.
Kättström, Åke, Brokroken 5 D, 784 62 Borlänge.
Lans, Ewa, Antenngatan 59 C, 421 33 Västra Frölunda.
Larsson, Håkan, Stationsgatan 11, 784 33 Borlänge.
Larsson, Karl-Erik, Lägergatan 10, 784 63 Borlänge.
Larsson, Mikael, Skånegatan 105 A, 116 35 Stockholm.
Lindblad, Monica, Nybrogatan 14, 114 39 Stockholm.
Lindeberg, P D, Arkivgatan 31 B, 223 59 Lund.
Lindeberg, Margareta, Arkivgatan 31 B, 223 59 Lund.
Linden, Lennart, Solbacksgatan 46, 784 75 Borlänge.
Linder, Taimi, Savstigen 2, 133 35 Saltsjöbaden.
Lofors, Sven, Allévägen 1, 791 42 Falun.
Ludvigsson, August, Brodinsgatan 2, 784 45 Borlänge.
Lång, Gunnel, Kampvägen 21, 783 31 Säter.
Löfkvist, Solveig, Prästgårdsvägen 5, 781 94 Borlänge.
Magnusson, Per, Månsesgatan 9, 784 75 Borlänge.
Meyer, Kerstin, Trädgårdsslingan 44, 231 63 Trelleborg.
Mätare, Carl-Einar, Hagbergs Gattu 5, 780 41 Gagnef.
Nilsson, Erik, Kungsängsgatan 23, 753 22 Uppsala.
Nilsson, Karin, Körsbärsvägen 14, 114 23 Stockholm.
Norberg, Berith, Rissneleden 65, 174 44 Sundbyberg.
Nordén, Bengt, Kråkbärsgatan 26, 234 43 Lomma.
Nordin, Ulla, Pontonjärgatan 5, 112 22 Stockholm.
Olsson, Tore, Hornsgatan 13, 784 36 Borlänge.
Olofsson, Anders, Blindgatan 39 B, 791 72 Falun.
Olsson, Olge, Härbregatan 58, 724 81 Västerås.
Olzon, Kerstin, Böösgatan 7, 784 62 Borlänge.
Opdal, Liv Gudrun, 6620 Ålvundeid, Norge.
Pettersson, Ulla, Siljansvägen 18, 784 35 Borlänge.
Qwarnström, Lars, Söderforsgatan 6, 784 45 Borlänge.
Rabogliatti, Annette, Domnarvsvägen 10 D, 784 44 Borlänge.
Radencrantz, Berit och Kenneth, Götabergsgatan 2, 411 34 Göteborg.
Rahm, Bengt, Fjärilsgatan 3, 451 62 Uddevalla.
Robertsson, Haldor, Norra Gyllegatan 8, 784 35 Borlänge.
Ryttar, Bengt-Ola, Moje 83, 780 41 Gagnef.
Sahlin, Kerstin och Axel, Hasselstigen 16, 784 65 Borlänge.
Sandwall, Anita, Generalsvägen 85, 184 51 Österskär.
Schimana, Ulrich, Såningsvägen 10, 784 61 Borlänge.

Skalin, Annika, Pransväg 5, 784 55 Borlänge.
Staff, Lars-Ove, Åkermansgatan 27, 784 65 Borlänge.
Styrbjörn, Inger, Tunavägen 266 K, 784 63 Borlänge.
Sundelin, Ingrid, Hallgatan 7, 169 32 Solna.
Svenska Visförlaget Bengt Ransjö & Co AB, Box 6036, 129 06 Hägersten.
Swenson, Suzu, Dalporten 6, 781 95 Borlänge.
Sällskapet Frisvarfvarne, c/o Odd Fredriksson, Horsensgatan 43, 654 59 Karlstad.
Söder, Karin och Gunnar, Näsbydalsvägen 10, 183 37 Täby.
Tegner, Göran, Upplandsgatan 82, 113 44 Stockholm.
Tillhammar, Peter, Läckövägen 36, 121 50 Johanneshov.
Trogen, Rune, Lugna gatan 6 A, 784 67 Borlänge.
Tunestam, Anders, Drevstigen 3, 784 50 Borlänge.
Tyllström, Lars, Västanvägen 7, 784 62 Borlänge.
Universitaetsbibliothek Kiel, Konto D-Zeitschriften ABT, Westring 400, D-24118 Kiel, DE Tyskland.
Vilhelmson, Bengt, Gotlandsgatan 44, 116 65 Stockholm.
Waldenström, Hans, Vinghästvägen 10, 167 71 Bromma.
Wallén, Karin, Tansågatan 7, 784 43 Borlänge.
Werkelin, Jan, Drakflygargatan 5, 128 36 Skarpnäck.
Wessman, Eva, Logatan 4, 784 50 Borlänge.
West, Tommie, Henjavägen 6 D, 332 35 Gislaved.
Wettborg, Olle, Gräsgärde 4325, 388 96 Ljungbyholm.
Wondelbo-Hansson, Anna, Adelsgatan 13, 223 50 Lund.
Wängelin, Hans, Pl 5410 Oxberg, 792 94 Mora.
Österberg, Bengt, Ängsvägen 7, 434 94 Vallda.
Östlund, Grete, Havrevägen 12, 145 68 Norsborg.

Nya ständiga medlemmar nr 2 1998

Carlberg, Ulla, Syréngatan 17, 233 32 Svedala.
Hasselqvist, Ingeborg, Vasavägen 195, 192 69 Sollentuna.

Hatten av för Jarl Magnusson i Borlänge som värvat 96 (nittiosex!) nya medlemmar. Gack du ock gör sammaledes!

Manusstopp
för nästa nummer av
PosteRestante
är den 6 april 1999

Missa inte Marianne Molls nyproducerade TV-program om
NILS FERLIN
måndagen den 21 december kl 22.10!

Medlem i Nils Ferlin-Sällskapet blir man genom att sätta in årsavgiften 100 kr (studerande och pensionärer 75 kr) på pg 35 21 55-6. Livstidsmedlem blir man för 900 kr.

VAR GOD OBSERVERA

att alla meddelanden om ändringar av namn eller adress (skriv tydligt, tack!) skickas direkt till Nils Ferlin-Sällskapets medlemssekreterare:

Annika Luttropp
Surbrunnsgatan 55
113 27 Stockholm
☎ 08-32 99 84

INBJUDAN

Nils Ferlin-Sällskapets medlemmar hälsas varmt välkomna till

HÖSTMÖTE

med utdelning av jubileumsårets priser och stipendier på
Nils Ferlins födelsedag den 11 december 1998
på Musikaliska Akademien, Nybrokajen 11

Klockan 18 serveras en middag bestående av varmrökt lax med dillmajonnäs, potatis, inlagd gurka; kaffe med chokladtårta (beledsagande drycker finns att tillgå i den närliggande barserveringen).

Klockan 19 sker utdelningen av 1998 års Ferlinpriser och -stipendier. Därefter vidtar en Konsert med stort K under medverkan av några av årets och tidigare års pristagare m fl. Se sidan 7.

Anmälan sker genom insättning av 225:– till Sällskapets postgironummer 35 21 55-6 snarast eller direkt per telefon till skattmästare Tor Englund 08-580 174 69.

Konserten är öppen för allmänheten varför vi räknar med fullt hus.

Välkommen till en minnesrik Ferlin-afton den 11 december!

Styrelsen

Poste Restante Medlemstidning för Nils Ferlin-Sällskapet nr 2, 1998
Ordförande: Jenny Westerström, Studentgatan 9, 223 62 LUND. Tel: 046-14 90 37
Skattmästare: Tor Englund, Sunnanvindsgränd 79, 177 71 JÄRFÄLLA. Tel: 08-580 174 69
Sällskapets postgirokonto: 35 21 55-6

Redaktör för Poste Restante: Alf Olle Anderson, Luntmakargatan 36, 111 37 STOCKHOLM

Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg

ISSN 0345-9519